

Pirkanmaan hyvinvointialue: Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja lastensuojelusuunnitelma 4/2026- 6/2029

Ajoissa – Yhdessä - Riittävän pitkään

Versio 19.3.2026 valmistelu:
Marianne Aalto-Siira, suunnittelupäällikkö, Lanupe

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Sisällysluettelo

1. Tausta
2. Lasten ja nuorten kasvuolot ja hyvinvoinnin tila Pirkanmaalla
3. Lasten, nuorten ja perheiden palveluluiden valikko
4. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä huomioitavat asiat
5. Suunnitelma palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi Pirkanmaan hyvinvointialueella 2026-2029
6. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman valmisteluprosessi ja arviointi

Liitteet

Lähteet

1. Tausta

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat strategisia asiakirjoja, jotka linjaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet sekä niiden toimeenpanon Pirkanmaalla. Alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan sisältyvät itsenäisinä asiakirjoina Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelun järjestämissuunnitelma, alueellinen neuvolasuunnitelma sekä alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma.

Lastensuojelulain 12 § mukaan hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon hyvinvointialueesta annetun lain ([611/2021](#)) 115 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa sekä mainitun lain 41 §:n mukaista palvelustrategiaa laadittaessa (LsL 12§).

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa vuoden 2025 aikana. Työskentelyllä on ollut maakunnallinen ohjausryhmä ja pienempiä alatyöryhmiä. Tavoitteena on ollut löytää kuntien kanssa yhteisiä strategisia painopisteitä ja rakentaa sitä kautta yhteistyötä lasten ja nuorten olojen parantamiseksi.

Kauden 2026-2029 lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelma toimivat entistä vahvemmin palvelulinjan johtamisen välineenä. Tavoitteet sovitetaan vuosittain osaksi palvelulinjan toiminnan ja talouden tavoitteita sekä Pirkan strategialueen strategiaa ja sen toimeenpanoa. Tavoitteena on tuottaa Pirkanmaan lapsiperheille yhdenvertaisia, laadukkaita ja vaikuttavia palveluita.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on osa Lanupe2035-kehittämissuunnitelmaa, joka antaa suuntaviivat pidemmän aikavälin toiminnalle vuoteen 2035 saakka. Suunnitelmat viedään Pirkan aluevaltuustoon hyväksyttäväksi.

1.1 Lastensuojelun järjestämissuunnitelma

Lastensuojelulain 12 § mukaan hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka sisältää tiedot

- 1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta alueella;
- 2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista alueella;
- 3) lastensuojelun tarpeesta alueella;
- 4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
- 5) tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;
- 6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
- 7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Pirkanmaan kunnat laativat omat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmansa, joissa painopisteenä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen. Lastensuojelupalveluiden järjestäminen ja kehittäminen on nostettu Pirkan uuden suunnitelmakauden osalta isompaan rooliin kuin aikaisemmin. Lastensuojelupalvelut kuuluvat erityisesti hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, jonka johdosta suunnitelmassa painottuu palveluiden järjestäminen.

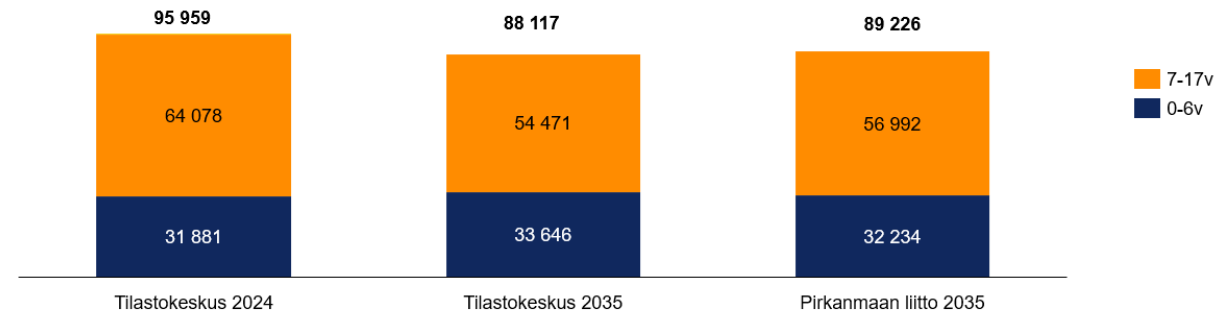

2. Lasten ja nuorten kasvuolot ja hyvinvoinnin tila Pirkanmaalla

2.1 Pirkanmaan lapsiväestö

- Tilastokeskuksen tiedon mukaan alaikäisiä oli Pirkanmaalla vuonna 2024 noin 96 000.
- Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti ja kansallisesta syntyvyyden laskusta huolimatta alle kouluikäisten määrän ennustetaan kasvavan. Eniten laskua on peruskouluikäisten lasten kohdalla.
- Väestöennusteiden mukaan lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu.
- Tampereella asuvien alaikäisten määrä näyttäisi kasvavan vuosittain. Maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.
- Vuonna 2025 synnyttäneiden määrä kasvoi 13 kunnan alueella 23 eri kunnasta. Merkittävimmät kasvut Tampereella ja kehyskunnissa

ALAIKÄISTEN LASTEN MÄÄRÄN KEHITYS PIRKANMAALLA IKÄLUOKITTAIN 2022-2035

Lapsimäärän kehittymisen lisäksi eri palvelujen tarpeen kehittymiseen vaikuttavat lasten ja heidän vanhempiensa hyvinvoinnissa sekä lainsäädännössä tapahtuvat muutokset.

2.2 Pirkanmaalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila

- Tässä suunnitelmassa käytetään Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin kuvaamisessa valtakunnallisten kouluterveyskyselyiden tuloksia, jotka ovat myös kansallisia hyvinvointi-indikaattoreita. Tulokset on otettu vuosilta 2023 ja 2025, jolloin voidaan tehdä joiltakin osin vertailua elinoloissa tapahtuneista muutoksista (tiivistelmät liitteissä).
- Tilannekuvassa on mukana kaikkien vastanneiden ikäluokkien vastauksia niiltä osin, kuin tietoja on saatavilla. Vastaajat ovat peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisia, 8. ja 9. luokkalaisia, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoita.
- Osa kouluterveyskyselyn mittareista on erilaisia eri ikäluokille, joten ihan suoraan verrattavissa olevaa tietoa ei kaikista indikaattoreista ole. Näissä tapauksissa on valittu sellainen mittari, joka mahdollisimman hyvin mittaa samankaltaista asiaa.
- Tätä suunnitelmaa varten on valittu indikaattoreita liittyen lasten ja nuorten tervellisiin elämäntapoihin, mielen hyvinvointiin, osallisuuteen ja turvalliseen kasvuympäristöön. Näiden tietojen rinnalla kulkee YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja sen velvoitteet.
- Myös Pirkanmaan kunnat käyttävät omissa hyvinvointisuunnitelmissaan kouluterveyskyselyn indikaattoreita ja useiden kuntien suunnitelmien painopisteet ovat linjassa hyvinvointialueen suunnitelman kanssa.
- Kouluterveyskyselyn tulokset löytyvät koko Pirkanmaan osalta avoimelta Tableau –raportilta [Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti](#).

2.3 Terveelliset elämäntavat

Lasten ja nuorten terveellisiin elintapoihin liittyen on näkyvässä huolestuttava kehitys. Nuorten riittävä unen saanti on heikentynyt ja alle 8 tuntia nukkuvien osuus on suuri. Kouluterveyskysely mittaa eri indikaattorilla alakouluikäisten nukkumista ja sen mukaan 4. ja 5. luokkalaisista lapsista kokee nukkuvansa riittävästi suurin osa eli tytöistä 85 % ja pojista 89 %.

Myös ruokailutottumukset ovat kouluterveyskyselyn mukaan heikentyneet kaikissa ikäryhmissä vuodesta 2023. Arkiaamuisin aamupala jää syömättä jo alakouluikäisiltä lapsilta ja tilanne heikkenee siirryttäessä yläkouluun ja toiselle asteelle.

Päivittäisen koululounaan jättää väliin yhä useampi oppilas ja ammatillisessa oppilaitoksessa yli puolet tytöistä ilmoittaa, ettei syö aamupalaa ja/tai päivittäistä koululounasta.

Tiedoissa on alueellisia ja kuntakohtaisia eroja, joten niiden paikallinen tarkastelu on tarpeen paremman tilannekuvan saamiseksi.

Positiivista on se, että kouluterveyskyselyn vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että viikoittainen alkoholinkäyttö on vähentynyt kaikissa ikäluokissa ja kaikilla kouluasteilla. Myös huumeiden käyttökokeilut ovat laskeneet vuodesta 2023.

Eniten huumeekokeiluja on ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla. Positiivisena kehityksenä on tyttöjen huumeiden käyttökokeilujen määrän merkittävä lasku ammatillisessa oppilaitoksessa.

Korkeintaan tunnin viikossa hengästyttävää liikuntaa harrastavia on eniten ammattioppilaitoksen tytöissä.

Peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisilta kysyttiin kouluterveyskyselyssä harrastamisesta ja vastausten mukaan kerran viikossa harrastavia on 88 %:a tytöistä ja 84 %:a pojista. Liitteissä on tarkemmat tiedot kouluterveyskyselystä.

2.4 Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tila

Kasvava osa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta tai heillä on mielialaan liittyviä ongelmia tai masennusoireilua.

Tytöillä kohtalaisen tai vaikean ahdistuneisuuden kokemus on merkittävästi yleisempää kuin pojilla. Kaikissa ikäluokissa lähes kolmannes tytöistä on vastannut kokevansa kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta ja/tai vähintään kaksi viikkoa kestänyttä masennusoireilua.

Kiusaamista kokeneiden lasten ja nuorten määrä on pysynyt aika samana, joskin kuntakohtaiset erot ovat isoja. Kiusatuksi joutumisen kokemuksia on eniten 4. ja 5. luokkalaisilla ja määrä vähenee siirryttäessä yläkouluun ja toiselle asteelle.

Vastausten perusteella 4. ja 5. luokkalaisista tytöistä 10% ja pojista 7% kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Alakouluikäisiltä ei kysytä erikseen mielialaan liittyviä asioita.

Koulukuraattorilla ja –psykologilla käynnit ovat pysyneet suunnilleen samanlaisena aikavälillä 2023-2025. Tytöt käyttävät palveluita poikia enemmän kaikissa ikäryhmissä ja kaikilla kouluasteilla.

4. ja 5. luokan oppilaiden kuraattorilla ja psykologilla käyntien tietoja ei ole saatavilla vuodelta 2025. Tästä ikäluokasta on käynyt kouluterveydenhoitajalla muuten kuin terveystarkastuksessa vähintään kaksi kertaa lukuvuoden aikana tytöistä 35 % ja pojista 32 %.

2.5 Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisen

Lasten ja nuorten kokemus osallisuudesta ja kuulumisesta porukkaan ovat tärkeitä mielen hyvinvointia edistäviä tekijöitä.

Kouluterveyskyselyn mukaan melko iso osa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista kokee itsensä yksinäiseksi. Eniten näitä kokemuksia on tytöillä, joskin positiivista kehitystä on tapahtunut merkittävästi vuodesta 2023.

Vastausten mukaan 4. ja 5. luokkalaisten kohdalla tilanne on paras ja lähes kaikilla on ainakin yksi hyvä ystävä. Tilanne muuttuu huonommaksi yläkouluikäisillä ja toisella asteella.

Yksinäisyyden kasvu on tunnistettu myös kansallisesti riskitekijänä. Osallistujien Suomi –toimenpideohjelmassa on tavoitteena lisätä ammattilaisten kykyä tunnistaa yksinäisyys mahdollisimman tehokkaasti peruspalveluissa, kuten neuvolassa, perhekeskuksessa, opiskeluhuollossa, mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Kokemukset syrjityksi joutumisesta koulussa tai vapaa-ajalla ovat vähentyneet merkittävästi vuodesta 2023 pois lukien yläkouluikäiset pojat. Tyttöjen kohdalla positiivinen kehitys näyttää oikein hyvältä.

Koulussa mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa mieltä painavista asioista on parantunut hyvin etenkin toisen asteen koulutuksessa. 4. ja 5. luokkalaisten kohdalla luvuissa on laskua vuoteen 2023 verrattaessa ja tässä voisi olla hyvä tarkastella koulukohtaisia tietoja tarkemmin.

2.6 Turvallinen kasvuympäristö ja arjen turvallisuuden lisääminen

Kaikilla lapsilla ja nuorilla on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön. Turvallisuuden tunnetta heikentävät kokemukset kiusaamisesta, häirinnästä ja erilaisesta kaltoinkohtelusta.

Kaikki kouluterveyskyselyn seurantaindikaattorit osoittavat lasten ja nuorten kasvuympäristössä olevan turvattomuutta aiheuttavia tekijöitä. Positiivista on kuitenkin se, että vastausten perusteella tilanne on lähtenyt kehittymään selkeästi parempaan suuntaan vuodesta 2023.

Lasten ja nuorten kasvuympäristön ja arjen turvallisuuden lisääminen on yhteinen asia, jota voidaan edistää tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen sote-toimijoiden, kuntien ja järjestöjen kanssa.

Vastausten perusteella suurin osa lapsista ja nuorista voi keskustella vanhempiensa kanssa asioistaan ja tilanne on myös hiukan parantunut vuodesta 2023.

Vastausten perusteella koulukuraattorin tapaamiselle pääsee suurin osa käyntiä tarvitsevistä ja tilanne on parantunut vuodesta 2023 etenkin tyttöjen osalta.

Lasten ja nuorten vastausten perusteella kiusaaminen osa saatu loppumaan melko hyvin sen jälkeen, kun koulun työntekijä on saanut tietää asiasta. Poikien vastausten perusteella näin on onnistunut yli 80 % ja tyttöjen kohdalla noin 60-75 % tilanteita. Parhaiten puuttuminen on onnistunut alakouluikäisten kohdalla.

3. Lasten, nuorten ja perheiden palveluvalikko

3.1 Varhaisen vaiheen palvelut

- Pirkanmaan lapsiperheiden palveluiden tarjonnan painopistettä suunnataan palvelurakennemuutoksessa ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen palveluiden järjestämiseen.
- Äitiys- ja lastenneuvola ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tavoittavat lähes kaikki raskaana olevat ja alaikäiset lapset. Palvelulinjan universaalipalveluissa huomioidaan aiempaa vahvemmin koko perheen tarpeet.
- Neuvola- ja neuropsykologipalvelut ovat tarjolla matalalla kynnyksellä koko hyvinvointialuetasoisesti. Puheterapiapalveluita tarjotaan lasten lisäksi aikuisväestölle.
- Poikkileikkaavana tavoitteena on tarjota kaikissa palveluissa tukea ja apua pääosin lasten ja nuorten omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä.
- Palveluita tuotetaan monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti. Kehittämistyötä tehdään erityisesti osana alueellista ja paikallista perhekeskustoimintaa. Perhekeskustoimijoita ovat Pirkanmaan kunnat, kolmannen sektorin toimijat ja Pirkan ammattilaiset.
- Perheille tarjottavaa tukea on saatavilla myös digitaalisena: [Digiperhe](#) ja [Hyvinvointia elintavoilla -sivustot](#)

Varhaisen vaiheen palvelut (linkit palveluihin)

[Äitiysneuvolat](#)

[Lastenneuvolat](#)

[Raskauden ehkäisy ja perhesuunnitteluneuvonta](#)

[Neuvolapsykologi](#)

[Neuropsykologi](#)

[Puheterapia](#)

[Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto](#)

**Nettokäyttökustannukset 40,7 M€ vuonna 2024
(ilman hallinnon vyörytyksiä)**

3.2 Tukea tarjoavat palvelut

- Perhepalveluihin ja sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin kuntalainen voi hakeutua itse tai työntekijän ohjaamana. Apua on mahdollista pyytää 24/7 sähköisellä Pyydä apua – lomakkeella tai ottamalla puhelimitse yhteyttä palveluohjaajaa virka-aikana.
- Opiskeluhuollon sekä mielenterveys- ja päihdehoidon, kasvatusta- ja perheneuvonnan palveluita kehitetään osana palvelulinjat ylittävää kehittämissuunnitelmaa.
- Vanhempien eritilanteisiin liittyviä palveluita ovat lastenvalvojapalvelut, kasvatusta- ja perheneuvonta, perheasioiden sovittelu, tuetut ja valvotut tapaamiset sekä olosuhdeselvitystyö.
- Lapsiperheiden sosiaali- ja perhetyöhön sekä tukihenkilö- ja tukiperhepalveluun ohjaututaan palvelutarpeen arvioinnin kautta. Usein selvitys sisältää lastensuojelupalvelujen tarpeen arvioinnin.
- Kotiin vietävien palveluja kehitetään intensiivisesti v. 2025-2027 toteutettavan kehittämissuunnitelman aikana.

Tukea tarjoavat palvelut (linkit palveluihin)

[Lapsiperheiden palveluohjaus](#)

[Lapsiperheiden sosiaalityö \(shl\)](#)

[Lapsiperheiden perhetyö](#)

[Lapsiperheiden kotipalvelu](#)

[Perheohjaus](#)

[Kasvatusta- ja perheneuvonta](#)

[Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta](#)

[Lastenvalvojapalvelut](#)

[Perheasioiden sovittelu](#)

[Tuettu ja valvottu tapaaminen
sekä valvottu vaihto](#)

[Vanhemmuuden selvittäminen](#)

[Perusopetuksen](#)

[koulupsykologi](#)

[Perusopetuksen](#)

[koulukuraattori](#)

[Toisen asteen psykologi](#)

[Toisen asteen kuraattori](#)

Nettokäyttökustannukset 40,7 M€ vuonna 2024 (ilman hallinnon vyörytyksiä)

3.3 Korjaavat palvelut

- Lastensuojelupalveluiden tehtävänä on lapsen oikeuksien turvaaminen sekä vanhempien ja muiden huoltajien tukeminen kasvatustehtävässä. Ensisijaisesti pyritään siihen, että lapsi voi kasvaa ja kehittyä omassa kodissaan.
- Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut tukevat lasta ja perhettä mielen hyvinvointiin sekä riippuvuuksiin liittyvissä asioissa.
- Tarvittaessa lapsi tai nuori voidaan ohjata mielenterveyshäiriöiden erityispalveluihin, joita järjestetään erikoissairaanhoidona.
- Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue.

KORJAAVAT PALVELUT (linkit palveluihin)

[Lastensuojelu](#)

[Lastensuojelun päivystys](#)

[Lastensuojelun avohuolto](#)

[Lastensuojelun jälkihuolto](#)

[Lastensuojelun sijaishuolto](#)

[Lastensuojelun sosiaalityö](#)

[Perhetukikeskukset](#)

[Perhekuntoutuksen palvelut](#)

[Lasten ja nuorten](#)

[mielenterveys- ja](#)

[päihdepalvelut](#)

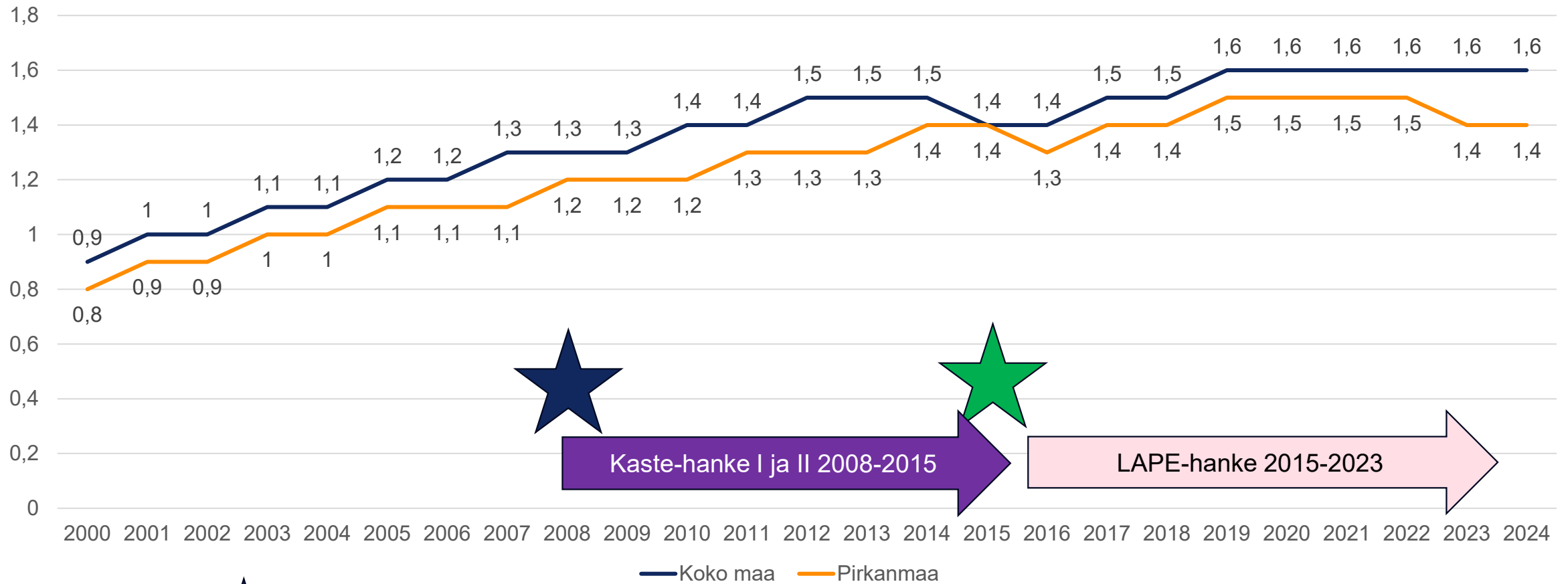
[Kiireellinen apu](#)

[mielenterveys- ja](#)

[päihdeasioissa](#)

Nettokäyttökustannukset 148,5 M€ vuonna 2024 (ilman hallinnon vyörytyksiä)

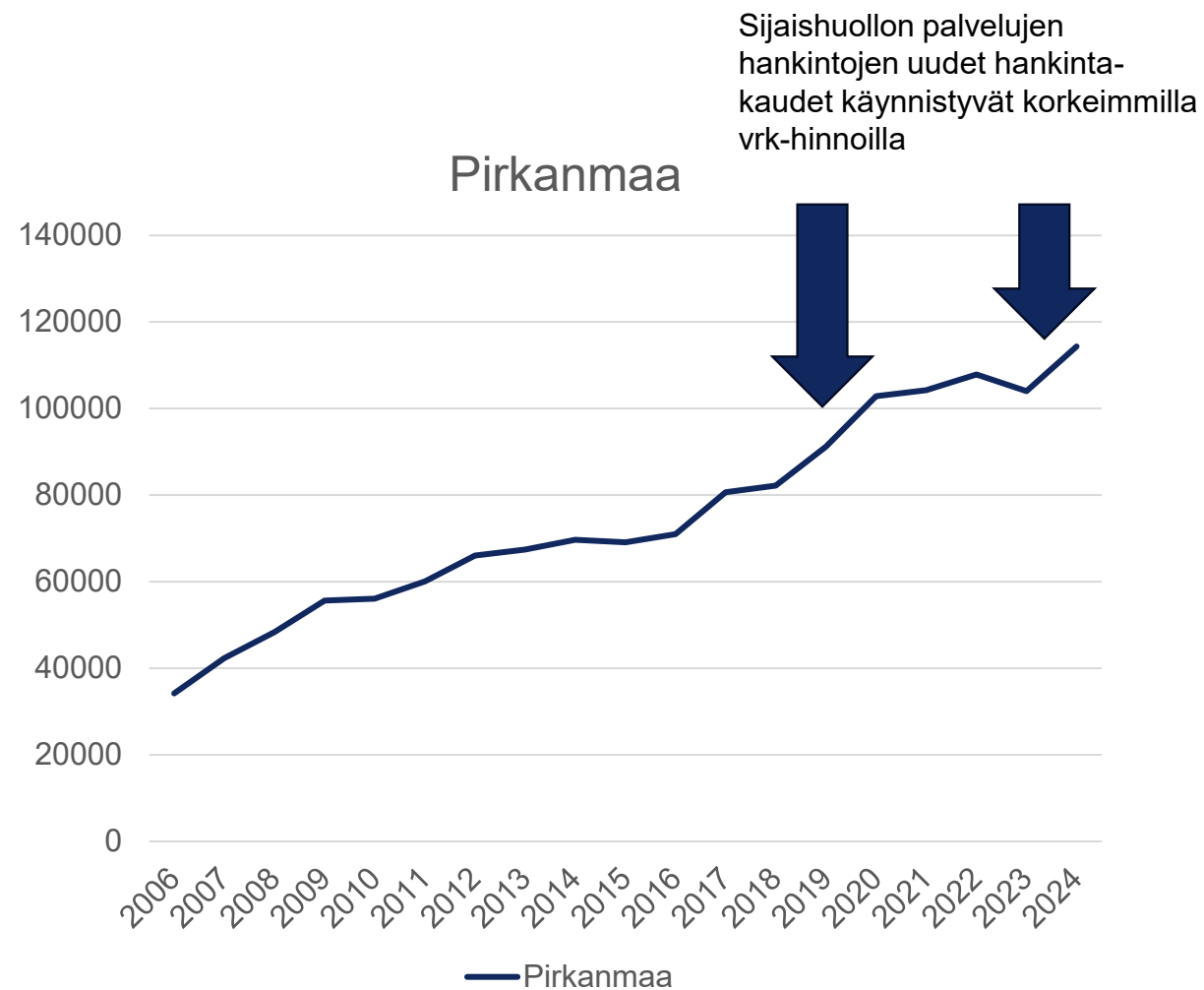
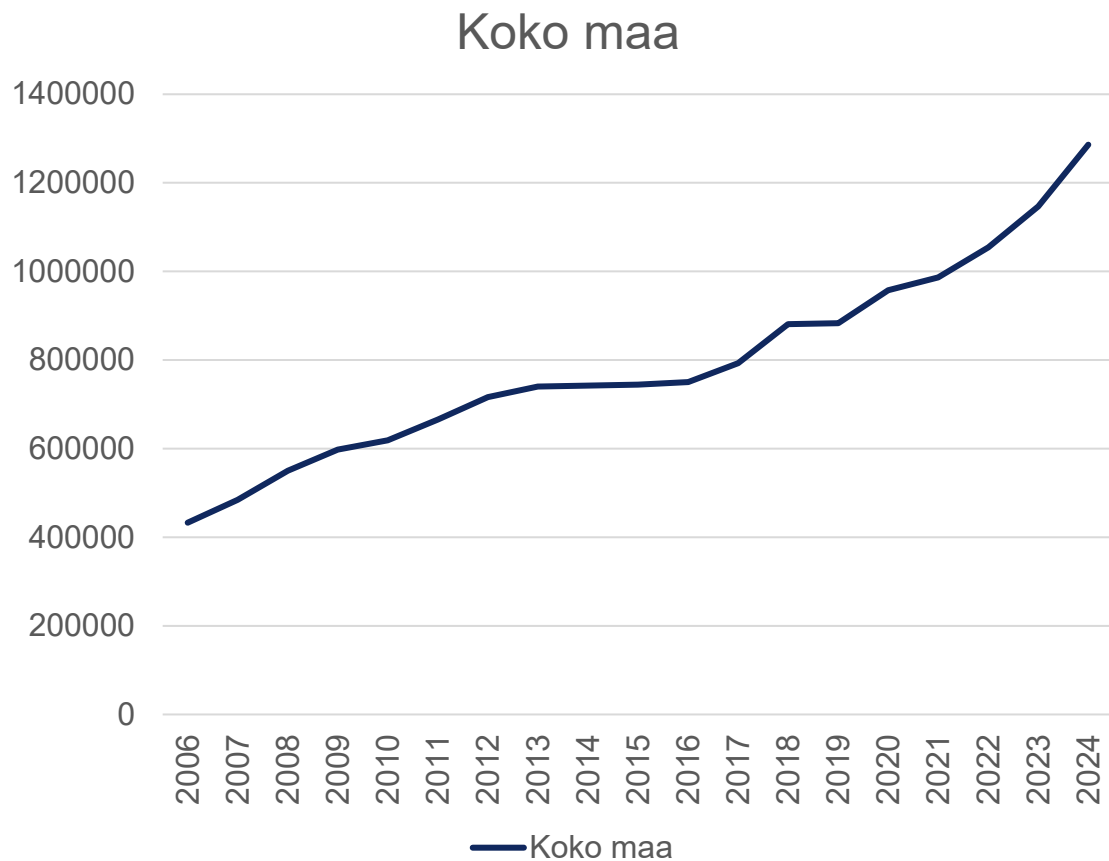
3.4 Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0 - 17-vuotiaiden %-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä

Uusi lastensuojelulaki voimaan 2008: ennaltaehkäisy ja varhainen tuki, menettelytapasäännökset, lapsen etu.

Uusi sosiaalihuoltolaki ja lastensuojelulaki voimaan 2015: peruspalvelujen vahvistaminen ja korjaavien toimenpiteiden vähentäminen, ilmoitusvelvollisten laajentaminen, menettelytapasäännökset.

3.5 Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon käyttökustannusten kehittyminen

Pirkanmaan hyvinvointialue

Vuonna 2025 lastensuojelun avo- ja sijaishuollon palvelujen piirissä on alle 5 % pirkanmaalaisista lapsista. Lastensuojelun nettokustannukset ovat noin 55 % koko palvelulinjan toimintakatteesta. Pirkanmaan sijaishuollon kustannukset 114 M€.

3.6 Ilmiöt, palvelut sekä volyymit

Palvelumme

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
Ehkäisyneuvonta
Puheterapia
Neurolapsykologipalvelu
Neuropsykologipalvelu
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
Kuraattori- ja koulupsykologipalvelu
Perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut
Asiakasohjaus
Perheohjaus
Lapsiperheiden kotipalvelu
Perhetyö
Kasvatus- ja perheneuvonta
Perheoikeudelliset palvelut
Palvelutarpeen arviointi
Lapsiperheiden sosiaalityö
Tukisuhdetoiminta
Perhehoito
Laitoshoito
Päiväperho
Perheryhmäkotitoiminta

Ilmiöt tässä ajassa

- Syntyvyys laskussa, maahan- ja maassamuutto tasapainottavat tilannetta
- Valtaosin lapset ja heidän perheensä voivat hyvin
- Polarisaatio ja eri riskitekijöiden kasautuminen samoille perheille kasvussa
- Tukiverkostojen ja vanhemmuustaitojen puute sekä mielenterveys- ja päihdeongelmien kasvu
- Vanhempien välinen, lapseen kohdistunut ja lapsen itsensä tekemä väkivalta kasvussa
- Yksilötason palvelutarvetta kasvattavat laajemmat yhteiskunnalliset ilmiöt:
 - Lapsiperheköyhyys
 - Perusasioiden rapautuminen (uni, liikunta, terveellinen ravinto, ruutu-aika)
 - Normaaliuden kaventuminen ja vaatimustason kasvu
 - Yhteisöllisyyden ohentuminen

Vuosittaisen volyymitietoa

- Alaikäisiä lapsia n. 96 000
- Äitiysneuvola-asiakkaita n. 4300
- Lastenneuvola-asiakkaita n. 30 000
- Opiskelu- ja harrastuspalvelujen piirissä n. 87 000 esikoululaista, koululaista ja opiskelijaa
- Puheterapia-asiakkuuksien määrä n. 5200
- Kotipalvelua saaneita perheitä n. 1400
- Perhetyön palvelua saaneita perheitä n. 3000
- Kasvatus- ja perheneuvontaa saaneita n. 2300
- Käsiteltyjen lastensuojeluilmoitusten määrä n. 18 700 kpl
- Perhepalvelujen asiakasmäärä n. 7700
- Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä n. 3300
- Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia n. 1400

4. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä huomioon otavat asiat

4.1 Palvelutarvetta ennakoivat tekijät ja keskeiset haasteet

- **Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet.**
- Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta.
- Kohorttitutkimukset kertovat vahvasta ongelmien periytymisestä sukupolvelta toiselle; lapsuuden olosuhteilla on havaittu olevan merkittävä vaikutus lapsen ja nuoren myöhempään hyvinvointiin.
- Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla.
- Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.
- Keskeinen haaste Pirkanmaalla on **kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17 -vuotiaiden suuri määrä.**
- Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon nettokustannukset muodostivat vuoden 2025 talousarviossa 56 % palvelulinjan nettokustannuksista.
- Toinen merkittävä haaste liittyy **lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin.** Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen.
- Palvelujen tarpeessa tapahtuvia muutoksia voidaan selittää myös palvelujärjestelmän kyvykkyyteen sekä laajemmin yhteiskunnallisilla ja lainsäädäntömuutoksiin liittyvillä tekijöillä.
- Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirhan palvelujen tarpeen kasvulle.
- Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Lastensuojelun palveluntarve: Lastensuojeluilmoitukset

- Varhaisen vaiheen palveluiden ja toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan seurata lastensuojeluilmoitusten lukumääriä ja syitä tarkastelemalla.
- Ilmoitusten syyt ovat lähes samoja kodin ulkopuolelle tehtyjen sijoitusten syiden kanssa. Nämä antavat osviittaa siihen, että mihin tekijöihin palvelutarjonnassa ja kehittämistoiminnassa tulisi keskittyä.
- Vuonna 2025 lastensuojeluilmoituksia tehtiin Pirkanmaalla 18 757 kpl, joka + 3% edelliseen vuoteen nähden.
- Vuonna 2025 eniten lastensuojeluilmoituksia tehtiin lapsen aggressiivisen käyttäytymisen takia. Ilmoitusten syissä korostuivat myös vanhempien toimintaan liittyvät syyt.
- Suurin ilmoittajataho on viranomaiset, esimerkiksi terveydenhuolto ja koulu.
- Lastensuojelun käsittelyajat ovat toteutuneet koko ajan paremmin ja tilanne on koko maan parhaiden joukossa.

Indikaattori	2022	2025
0-17-vuotiaat, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavan ikäisestä väestöstä	7,8%	

Lastensuojeluilmoitusten TOP 10 vuonna 2025

- Lapsen aggressiivinen käyttäytyminen
- Perheristiriidat
- Vanhempien alkoholinkäyttö/sekakäyttö/lääkkeet
- Lapsen koulunkäyntiin liittyvät ongelmat
- Vanhempien mielenterveysongelmat
- Perheväkivalta
- Lapsen rikollinen käyttäytyminen
- Lapsen pahoinpitely
- Lapsen alkoholinkäyttö/sekakäyttö/lääkkeet
- Lapsen hoidon laiminlyönti

Lastensuojelun palveluntarve: lastensuojelun avohuollon asiakkuudet % vastaavan ikäisestä väestöstä

- Koko palvelujärjestelmän toiminnan ja erityisesti sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen vaikuttavuutta voidaan seurata lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kehittymisellä.
- Lastensuojelun avohuollon asiakkaana olevia lapsia oli vuonna 2025 Pirkanmaalla 3182. Tämä on – 5 % verrattuna edelliseen vuoteen
- Uusien lastensuojelun avohuollon asiakkaiden (vuoden 2025 aikana alkaneet) lukumäärätiedot saadaan THL:n tietopyyntöön liittyvän tiedonkeruun yhteydessä

Indikaattori	2022	2025
0-6-vuotiaat, lastensuojelun avohuollon asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	2,7 %	%
7-12-vuotiaat, lastensuojelun avohuollon asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	3,2 %	%
13-17-vuotiaat, lastensuojelun avohuollon asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	5,4 %	%
0-17-vuotiaat, lastensuojelun avohuollon asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	3,6 %	%

Lastensuojelun palveluntarve: kodin ulkopuolella sijoitetut 0-17-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä

- Koko palvelujärjestelmän ja erityisesti lastensuojelun avohuoltopalvelujen vaikuttavuutta voidaan seurata kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehitymisellä.
- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten oli vuonna 2025 Pirkanmaalla 1207. Luvussa ei ole tapahtunut muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen.
- Kaikissa ikäluokissa on sijoitettu jonkin verran enemmän poikia kuin tyttöjä ja trendi on sama koko maassa.
- Pirkanmaalla laitossijoituksia ja ammatilliseen perhekotihoitoon sijoituksia on vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Perheisiin sijoitettujen osuudessa kasvua.

Indikaattori	2022	2025
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,5 %	%
Huostassa 0-17-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,1 %	%
Kiireellisesti sijoitettuna 0-17-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä	0,4%	%

Kodin ulkopuolelle sijoittamisen TOP 10 vuonna 2025

- Perheristiriidat
- Lapsen alkoholinkäyttö/sekakäyttö/lääkkeet
- Riittämätön vanhemmuus
- Lapsen pahoinpitely
- Lapsen sosiaalinen sopeutumattomuus
- Lapsen mielenterveysongelmat
- Vanhempien mielenterveysongelmat
- Vanhempien alkoholin/huumeiden/sekakäyttö
- Lapsen rikollinen toiminta
- Lapsen itsetuhoinen käyttäytyminen

Palvelurakenneuudistus v. 2026

- Tehostetaan oman palvelutuotannon toimintaa ja vastataan asiakkaiden tarpeisiin laadukkaammin, oikea-aikaisemmin, vaikuttavammin. Valmistaudutaan muuttuvan lainsäädännön mukaiseen toimintaan.
- Selkeytetään ja monipuolistetaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjontaa.
- Vahvistetaan perhehoitoa ja sijoituksen aikaista kotiutustyötä.
- Asiakas- ja potilastieto tulee olemaan yhteisissä järjestelmissä 2/26 lukien. Tämä luo uudenlaiset toiminnan johtamisen ja tiedontuotannon mahdollisuudet.
- Keskitetään palveluja aiempaa vahvemmin sote-keskuksiin ja lähiasemille. Laajennetaan palveluaikoja ja lisätään etäasioinnin mahdollisuuksia.
- Laajennetaan omaa lastensuojelun laitoshoitopalvelua.
- Valmistuva LANUPE2035-kehittämissuunnitelma ohjaa pitkän aikajänteen palvelurakenneuudistustyötä ja lisää kehittämistyön suunnitelmallisuutta.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut - Talousarvion toiminnalliset tavoitteet 2026

Tavoite	Tavoitetaso 2026
1. Lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten tekemä työ muuttuu asiakkaiden tarpeiden ja muuttuvien kansallisten ohjeistuksien mukaiseksi	<p>1.1 Asiakastyön ammattilaisten työaika kohdentuu aiempaa vahvemmin suoraan lasten ja perheiden kanssa tehtävään työhön. Suoran asiakastyön osuus kasvaa vähintään 10 % vuoden 2025 viimeisestä mittaustuloksesta.</p> <p>1.2 Terveystarkastuksia toteutetaan uuden kansallisen ohjeistuksen mukaisesti neuvoloissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. (K/E)</p> <p>1.3 Varhaisen vaiheen palvelujen piirissä olevat lapsiperheet saavat apua nopeammin ja asiakkaiden palvelutarjonta paranee. Tavoitteessa onnistuminen näkyy siten, että lastensuojelun avohuollon asiakasmäärät laskevat vuodesta 2025.</p> <p>1.4 Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan palvelujen yhteinen NPS on vähintään 50.</p>
2. Lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa mielenterveys- ja päihdeavun oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti	<p>2.1 Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen mukainen hoidon porrastus toteutuu ja lapset, nuoret ja perheet saavat tarvitsemaansa hoitoa oikea-aikaisesti ja oikealla portaalla asiakaslähtöisesti. Ammattilaisten väliset konsultaatiokäytänteet ovat toimivat ja vakiintuneet. (K/E)</p> <p>2.2 Alaikäisille nuorille kohdennettu avokatko- ja muuta intensiivistä päihdepalvelua tarjoavan yksikön tarvearviointi ja toimintasuunnitelma valmistuu. (K/E)</p> <p>2.3 Varhaisen tuen palvelujen sekä oikea-aikaisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan myötä nuoren päihteiden käytön ja mielenterveysongelmien vuoksi tehtyjen kiireellisten sijoitusten määrä vähenee vuodesta 2025.</p>
3. Perhehoitoa ja sijoituksen aikana tehtävää työtä kehitetään vastaamaan lasten, perhehoitajien ja perheiden tarpeita	<p>3.1 Kodin ulkopuolelle sijoitettavista lapsista edellisvuotta useampi pääsee laitoshoidon sijaan perhehoitoon. Perhehoidosta laitoshoitoon sijoitettujen lasten määrä vähenee vuodesta 2025.</p> <p>3.2 Sijoituksen aikaista työskentelyä lasten vanhempien kanssa vahvistetaan. Alle 18-vuotiaana sijaishuollosta kotiutuneiden määrä kasvaa vuodesta 2025.</p>

4.3 Lastensuojelun kehittämiseksi jo aloitetut toimenpiteet: Lastensuojeluilmoitukset

1. Lastensuojeluilmoitusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen määrää ja syitä seurataan säännöllisesti ja osana palvelurakennemuutosta.
2. Tavoitteeksi on asetettu vastaanotettujen ilmoitusten lukumäärän kasvun hillitseminen. Toimenpiteeksi asetettu palvelutarpeenarviointien ml. lastensuojelutarpeen arviointien selvittämisen asiakasprosessin kehittäminen, jota on tehty palvelupäällikön ja johtavien sosiaalityöntekijöiden toimesta.
3. Selvitysprosessin laadun ja vaikuttavuuden arvioimiseksi lisätään monialaista yhteistyötä omalla palvelulinjalla ja palvelulinjojen välillä. Yhteistyön kehittämistä on käynnistetty ensi vaiheessa niiden tahojen kanssa, jotka nousevat ilmoitusten taustasyiden osalta keskeisiksi esim. vanhemmuuteen liittyen aikuisten mielenterveyspalveluiden ja talousasioista vastaavan aikuissosiaalityön kanssa. Myös koulujen ja kuntien sivistystoimen palveluiden kanssa päivitetään yhteisiä toimintamalleja.
4. Yhteiseen asiakastietojärjestelmään siirrytään 2/2026, jonka jälkeen raportointi yhtenäistyy vähitellen Pirhan alueella ja mahdollistuu lastensuojeluilmoitusten tarkempi seurantamallin rakentaminen johtamisen tueksi.
5. Vuoteen 2029 mennessä lastensuojeluilmoitusten osalta voidaan tehdä systemaattista arviointia. Taustasyyt tuottavat tietoa lasten ja nuorten tarpeista, alueiden ilmiöistä ja mahdollistavat ennakkointia toiminnan suunnittelussa.

Lastensuojeluilmoitusten aikaisesta työskentelystä: liite 7

Lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelun avohuollon tukitoimet, kotiin vietävät palvelut

1. Lapsiperheiden sosiaalityön organisaatiouudistus toteutettiin keväällä 2025. Tällöin yhdistettiin sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukainen sosiaali- ja perhetyö samoihin tiimeihin. Tavoitteena on ollut se, että asiakkuuksien painopiste siirtyy shl-asiakkuuksiin. Myös työntekijän pysyminen samana on arvioitu asiakasnäkökulmasta tärkeäksi.
2. Sosiaalityön asiakasprosesseja kehitetään uuden organisaation toimintaa vastaavaksi.
3. Lastensuojelun avohuollon tukitoimia on pyritty siirtämään suurimmalta osin oman tuotannon toiminnaksi esim. tukihenkilötoiminta ja kotiin vietävät palvelut. Tavoitteena on oman tuotannon tehostumisen lisäksi palveluiden vaikuttavuuden kasvu ja ostopalveluiden vähentäminen.
4. Kotiin vietävät palvelut uudelleen organisoitiin myös keväällä 2025 ja tavoitteena on perhetyön saatavuuden ja vaikuttavuuden parantuminen, prosessien kehittäminen ja asiakaslähtöisyyden lisääminen.
5. Sosiaalihuolto-, lastensuojelu- ja järjestämislain muuttaminen on käynnissä ja lakiuudistusten sisällöt vaikuttavat palveluiden kehittämiseen suunnitelmakaudella 2026-2029.

Lapsiperheiden sosiaalityön aikaisesta työskentelystä: liite 8

Sijaishuolto

1. Lasten ja nuorten sijoitusten määrän väheneminen on palvelurakennemuutoksen keskeinen tavoite ja sen suhteen on onnistuttu vuonna 2025. Sijoitusmäärät ovat pienempiä kuin aikaisemmin.
2. Sijaishuollon asiakasprosessien kehittämistä on aloitettu siten, että sijoitusten kestoa pyritään lyhentämään. Tähän tavoitteeseen päästään määrittelemällä sijoitusten palvelupolkuja ja laatimalla yhteiset työskentely- ja toimintamallit ammattilaisille. Seurataan ja arvioidaan systemaattisesti toiminnassa tapahtuvia muutoksia vuoteen 2029 saakka.
3. Lasten sijoituksen aikana vanhemmille tarjottavaa tukea kehitetään siten, että kotiuttamisia voidaan lisätä turvallisesti ja aina kun se on lapsen edun mukaista. Kehittämistyötä tehdään ESR+ -rahoitusohjelman rahoittaman NUPPE-kehittämishankkeen kanssa yhteistyössä 2025-2027.
4. Perhehoidon kehittäminen ja volyymin kasvattaminen on aloitettu sijaishuollon asiakasohjauksen ja NUPPE-kehittämishankkeen yhteistyönä. Tavoitteena on saada perhehoitopaikkoja etenkin nuorisoiikäisille, jolloin vähenee laitoshoidon tarve.
5. Sijaishuollon laitoshoidossa kasvatetaan oman tuotannon osuutta ja avataan kaksi uutta osastoa helmikuussa 2026. Käynnissä on myös YTA-alueen hybridiyksikön suunnittelu ja käynnistäminen.

Sijaishuollon aikaisesta työskentelystä: liite 8

4.4 Muiden lapsiperheiden palveluiden kehittämistyö

- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen laaja uudistus on käynnissä. Se muuttaa palvelujen organisointitavan ja siirtää palvelujen painopisteen perustasolle. Uusi hoidon porrastus on jo parantanut hoitotakuun toteutumista ja kääntänyt psykiatrisen hoidon tarpeen laskuun.
- Palveluverkon uudistaminen on käynnistynyt kaikissa palvelulinjan palveluissa. Tavoitteena on järjestää palvelut laadukkaasti, alueellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla sekä tarvittaessa digipalveluita ja liikkuvia palveluita hyödyntäen.
- Lapsiperheiden palveluiden aukioloaikojen laajentamista on pilotoitu ja arvioitu vuonna 2025. Positiivisen palautteen johdosta toimintamallin kehittäminen ja laajentaminen jatkuu.
- Monituottajuusohjelman toimeenpanotyössä toteutetaan muun muassa keskeisistä palvelukokonaisuuksista tuotantotapa-analyysyjä sekä vahvistetaan oman ja ostopalvelujen vertailukelpoisuutta. Edellä mainitut toimivat pohjana tietoon perustuvien järjestämistaparatkaisujen teolle.

4.5 Keskeiset lainsäädäntömuutokset

- Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä suun terveydenhuollon tarkastusten ajankohdista ja sisällöistä säädetään lain sijaan asetuksessa. Velvoittavuus ei ole muuttunut.
- Uutena elementtinä sähköinen terveystarkastus ja kutsuntatarkastusten toteutukseen liittyviä muutoksia. Voimaantulo 1.1.2026 (kutsuntatarkastukset 1.9.2026).
- Lastensuojelulain 1. muutos. Muutokset koskettavat erityisesti sijaishuollon toimintaa.
- Sosiaalihuoltolain 1. ja lastensuojelulain 2. aallon muutoksen valmistelu meneillään. Hallituksen esitykset annetaan lausunnoille keväällä 2026 ja eduskuntakäsittely syksyllä.
- Lakiuudistustyöryhmissä ehdotetaan lainsäädäntöön isoja muutoksia, jotka toteutuessaan tuovat muutoksia palveluiden järjestämiseen ja resursointiin.

5. Suunnitelma palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi 2026-2029

Lapsiperheiden palveluiden järjestämisen tavoitteet ja painopisteet Pirkanmaan hyvinvointialueella

5.1 Suunnitelmakauden 2026-2029 tavoitteiden rakentuminen

- Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranee sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.
- Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan erikseen vuositasolle määriteltyjen mittareiden avulla. Kunkin teeman nimetty vastuuhenkilö vastaa kehittämistyön toimeenpanosta ja raportoinnista johtoryhmälle ja muille sovittaville tahoille.
- Toimenpiteiden onnistumista arvioidaan myös suhteessa kansalliseen kehitykseen esim. lakiuudistukset, kehittämisohjelmat ja tulevaisuuden visiot. Kansallinen [sote2040 visio](#) vastaa hyvin Pirhan lapsiperheiden palveluiden järjestämisen tavoitteita: Väestö saa tarvitsemansa vaikuttavat, yhdenvertaiset ja yhteiskunnan kantokykyyn sovitettut palvelut, joihin luotetaan.
- Palveluiden järjestämisen tavoitteena on laadukas ja kustannusvaikuttava palvelurakenne, joka mahdollistaa yhdenvertaiset lapsiperheiden palvelut Pirkanmaan eri alueilla. Suunnitelmakauden läpileikkaavia tavoitteita ovat asiakas- ja työntekijäkokemuksen hyödyntäminen, palveluiden vaikuttavuuden arviointi sekä käytännön työn ja tutkimuksen vuoropuhelun edistäminen.

5.2 Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden painopisteet Pirkanmaan hyvinvointialueella 2026-2029

Päätavoite: asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava lasten, nuorten ja perheiden palvelurakenne

- Päätavoitteelle on määritelty syksyn aikana 2025 alatavoitteet ja tarvittavia toimenpiteitä. Alatavoitteet sovitetaan yhteen vuosittaisten palvelulinjan toiminnan ja talouden tavoitteiden kanssa ja toteutumista seurataan säännöllisesti.
- Lastensuojelupalveluiden kehittäminen ja järjestämisen tavoitteet ovat sisällä näissä alatavoitteissa ja niiden toteuttamisessa. Osa kehittämistoimista on aloitettu jo vuonna 2025.

Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Tuemme koulu- ja opiskelikäisten lasten ja heidän vanhempiansa terveyttä, hyvinvointia ja vanhemmuutta

Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista, sujuvaa ja vaikuttavaa apua

Toteutamme lapsiperheiden palvelut siten, että niiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat

Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava lasten, nuorten ja perheiden palveluiden rakenne

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta	2. Tuemme koulu- ja opiskelikäisten lasten ja heidän vanhempiensa terveyttä, hyvinvointia ja vanhemmuutta	3. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua	4. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin	5. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö
<p>1.1. Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus</p> <p>1.2 Vahvistetaan alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja</p> <p>1.3 Vahvistetaan pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja</p>	<p>2.1 Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet</p> <p>2.2 Vahvistetaan koulu- ja opiskelikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja</p> <p>2.3. Selkeytetään palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin</p> <p>2.4. Lisätään lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta</p>	<p>3.2 Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta sekä palvelutarpeen arviointityöskentelyä</p> <p>3.3 Kehitetään sosiaalityön muutostyöskentelyä</p> <p>3.4 Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta</p> <p>3.5 Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa</p> <p>3.6 Kehitetään ja vahvistetaan väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta</p>	<p>4.1 Asiakastarpeiden mukaista integraatiota vahvistetaan keskeisillä yhdyspinnoilla</p> <p>4.2 Laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi</p> <p>4.3 Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti</p> <p>4.4 Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti</p> <p>4.4 Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella</p> <p>4.5 Vahvistetaan tiedolla johtamista</p>	<p>5.1 Ammattilaisten työajankäytön fokus on asiakkaiden kanssa tehtävässä työssä</p> <p>5.2 Työntekijöiden viihtyvyys, pysyvyys ja työhyvinvointi kasvavat ja niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti</p> <p>5.3 Johtamiskäytännöt tukevat ammattilaisten työtä mahdollisimman tehokkaasti</p> <p>5.4 Luovutaan vuokratyövoiman käytöstä</p>

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>1.1. Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus</p> <p>Vastuhenkilö: Neuvola ja kehitystä tukevien palvelujen vastuualuejohtaja</p> <p>Lisätietoja: Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellinen neuvolatyön suunnitelma</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vahvistetaan vanhempien osallisuutta ja pärjäävyyttä. Asiakkaat voivat asioida lähi-, etä- ja ryhmävastaanotoilla sekä omatoimisesti digitaalisissa palveluissa.• Vahvistetaan erityisesti vilkkaiden ja levottomien pienten lasten vanhempien tukea. Luodaan hoitoprosessi, jossa yhteys kuntien varhaiskasvatusten kanssa on joustavaa ja palvelee perheiden tarpeita.• Hyödynnetään palveluista saatavaa asiakaspalautetta ja tehdään niiden pohjalta mahdolliset tarvittavat kehittämistoimenpiteet. Vuorovaikutteisuus palvelun käyttäjiin vahvistuu.• Vahvistetaan varhaisen vuorovaikutuksen tukea yhteistyössä terveydenhoitajien ja neuvolapsykologien kanssa sekä vahvistetaan lääkärin ja terveydenhoitajan välistä yhteistyötä.
<p>1.2. Vahvistetaan alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja</p> <p>Vastuhenkilö: Neuvola ja kehitystä tukevien palvelujen vastuualuejohtaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Hyödynnetään ammattilaisten työtä tukevia alustoja kuten Digiperhe ja Hyvinvointia elintavoilla –sivustot.• Kehitetään yhdyspintatyötä tukevia verkosto- ja yhteistyörakenteita, esim. perheliikunta, kulttuurihyvinvoinnin toimintamallit ja lähetekäytännöt.• Toteutetaan säännöllisesti monialaisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviä viestintäkampanjoita.
<p>1.3. Vahvistetaan pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja</p> <p>Vastuhenkilö: useita eri vastuullisia (kuvattu toimenpiteiden kohdalla)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Huolehditaan henkilökunnan osaamisesta tunnistaa entistä paremmin apua tarvitsevat lapsiperheet ja heidän ohjauksensa. Vastuhenkilö: neuvolapalvelujen palvelupäälliköt.• Tarjotaan vanhemmuuden tukea usealla eri menetelmällä ja tavalla sekä monialaisella työotteella. Vastuhenkilö: kehittämissuunnittelija.• Tehdään joustavasti yhteistyötä eri palvelulinjojen välillä ja perhekeskuksen muiden toimijoiden kanssa. Vastuhenkilö: yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskustyöstä vastaava koordinaattori. Neuvola ja kehitystä tukevien palveluiden vastuualuejohtaja.• Varmistetaan ennaltaehkäisevien palveluiden riittävyys ja asiakkaan sujuvat siirtymät palveluiden välillä koko maakunnan alueella. Vastuhenkilöt: neuvola ja kehitystä tukevien palvelujen sekä perhepalvelujen vastuualuejohtajat, palvelupäälliköt ja kehittämissuunnittelijat.• Vahvistetaan vanhemmuuden tukea siten, että lasten tilanne huomioidaan myös aikuisten palveluissa. Vastuhenkilö: yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskustyöstä vastaava koordinaattori.

2. Tuemme koulu- ja opiskeluikäisten ja heidän vanhempiansa terveyttä, hyvinvointia ja vanhemmuutta 1/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>2.1. Opiskeluhoollon palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet</p> <p>Vastuhenkilö: opiskeluhoollon ja lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen vastualuejohtaja ja opiskeluhoollon palvelupäälliköt</p> <p>Lisätietoja: Pirkanmaan alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma</p>	<ul style="list-style-type: none">• Hyödynnetään ryhmäterveysneuvontaa kaikille suunnatun psykoedukaation toteuttamisessa.• Lääkärintarkastusten kattavuutta parannetaan erilaisin toimenpitein.• Varmistetaan resurssien yhdenvertainen jakautuminen muuttuvissa oppilas- ja opiskelijavolyymeissa.• Vahvistetaan ennaltaehkäisevän työn ja yhteisöllisen työn roolia palveluissa.• Kehitetään asiakaspalautejärjestelmiä ja hyödynnetään systemaattisesti asiakaspalautetta palveluiden kehittämisessä.
<p>2.2. Vahvistetaan koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja</p> <p>Vastuhenkilö: opiskeluhoollon ja lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen vastualuejohtaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Hyödynnetään ammattilaisten työtä tukevia alustoja kuten Digiperhe ja Hyvinvointia elintavoilla –sivustot.• Kehitetään yhdyspintatyötä tukevia verkostorakenteita, esim. Move! -polut.• Toteutetaan säännöllisesti monialaisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviä viestintäkampanjoita.• Tuetaan vanhempia ottamaan päihde- ja ongelmapelaaminen sekä someen liittyvät riskit puheeksi perheessä. Lisätään tietoisuutta riippuvuuksista, mm. ehkäisevässä päihdetyössä ja Pakka-toimintamallissa toteutettava vaikuttamistoiminta, tapahtumat, kampanjat sekä koko kylän vanhempainilloissa mukana oleminen.• Huolehditaan henkilökunnan riittävästä koulutuksesta ja osaamisesta.
<p>2.3. Selkeytetään palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin</p> <p>Vastuhenkilö: opiskeluhoollon ja lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen vastualuejohtaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Mielenterveys- ja päihdehoidon portailla siirtyminen tapahtuu asiakaslähtöisesti, selkeästi sovituin ja yhdenmukaisin käytännöin.• Ammattilaisten porrasteinen konsultaatiomalli on käytössä ja tukee hoidon porrastuksen toteutusta. Mielenterveys- ja päihdepalvelujärjestelmässä on käytössä vastuupariyhteistyömalli.• Sote-asemien, kiirevastaanottojen ja lasten päivystyksen valmiuksia vastata akuuttiin lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdeoireiluun kehitetään yhteistyössä lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa. Lasten- ja nuorisopsykiatrian sekä lasten ja nuorten sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden välillä on sujuvat palveluprosessit ja tarpeenmukainen yhteistyö toteutuu asiakaslähtöisesti.

2. Tuemme koulu- ja opiskeluikäisten ja heidän vanhempiansa terveyttä, hyvinvointia ja vanhemmuutta 2/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>2.4. Lisätään lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta</p> <p>Vastuhenkilö: opiskeluhuollon ja lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen vastualuejohtaja sekä lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupäällikkö</p> <p>Lisätietoa: Pirhan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma</p> <p>Miepä kehittämisohjelma</p>	<ul style="list-style-type: none">• Lieviin mielenterveysongelmiin tarjotaan tukea oikea-aikaisesti lähipalveluna opiskeluhuollossa sekä kasvatus- ja perheneuvonnassa. Keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden hoito toteutuu läheteettömässä yleislääkärijohtoisessa lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelussa. Hoito käynnistyy hoitotakuun edellyttämässä määräajassa ja on laadukasta.• Vaikeat ja komplisoituneet keskivaikeat häiriöt hoidetaan keskitetysti erikoissairaanhoidossa. Porrasteinen konsultaatiomalli on käytössä ja tukee hoidon porrastuksen toteutusta.• Neuropsykiatrisesti oireileville lapsille, nuorille ja heidän perheillään sekä ammattilaisilla on käytössä varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti oikea-aikaisia palveluita.• Kehitetään nuorisoikaisille uusia päihdehoidon avopalveluita: vuonna 2026 aloitetaan avokatko- ja muun intensiivistä päihdepalvelua alaikäisille tarjoavan yksikön suunnittelu ja käynnistetään sen jälkeen toiminta.• Päihdepalveluita tarjotaan mielenterveyspalveluiden kanssa samoissa terveydenhuollon yksiköissä.• Kaikkien palvelulinjan ammattilaisten osaaminen päihdeasioihin liittyy laajenee.• Osallistutaan huumekuolemien ehkäisyn hankkeeseen osana YTA-yhteistyötä ajalla 2026-2027.

3. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua 1/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>3.1. Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta sekä palvelutarpeen arviointityöskentelyä</p> <p>Vastuhenkilö: perhepalvelujen vastuualuejohtaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Asiakasohjausta toteutetaan joustavasti ja asiakasta osallistavasti kaikissa palveluissa ja kaikkien ammattilaisten toimesta.• Varmistetaan, että ammattilaisten keskinäiset konsultaatiokäytännöt ja sujuvat ennaltaehkäisevät palvelut tukevat palvelutarpeen arviointityötä. Sosiaalityö ja -ohjaus on itsessään muutostyötä.• Tehostetaan palvelutarpeen arvioinnin aikaista työskentelyä, jolloin se on itsessään usein riittävä interventio.• Palvelutarpeen arviointien yhteenvetotyössä on käytössä tekoäly koko hyvinvointialueella. Tekoälyn hyödyntäminen mahdollistaa työntekijöiden keskittymisen asiakkaiden kanssa kasvokkaisessa kontaktissa tapahtuvaan lähityöskentelyyn.
<p>3.2. Kehitetään sosiaalityön työskentelyä asiakaslähtöiseen, muutosta tukevaan ja vaikuttavaan suuntaan</p> <p>Vastuhenkilö: lapsiperheiden sosiaalityön vastuualuejohtaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vahvistetaan suhdeperusteista työtä kouluttamalla työntekijöitä, varmistamalla pysyvä ja osaava henkilöstö.• Sujuvoitetaan palveluiden järjestämisen prosessia siten, että asiakas saa tarvitsevansa palvelut nopeammin ja työntekijän työaika kohdentuu entistä enemmän asiakkaan ja perheen kanssa tehtävään muutostyöskentelyyn.• Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien välittömän asiakastyön osuutta seurataan säännöllisesti ja toteutetaan toimenpiteitä, joiden myötä välittömän työajan osuus nousee sosiaalityöntekijöillä vähintään 40 %:n ja sosiaaliohjaajilla 50 %:n.• Otetaan käyttöön toimintamalli ja seurantajärjestelmä kiireellisen sijoituksen kestojen lyhentämiseksi.• Luodaan ja otetaan käyttöön toimintamalli vanhempien kanssa sijoituksen aikana tehtävä työlle.• Kiireellisen sijoituksen aikainen työskentely sosiaalityön, laitoshoidon, perhehoidon sekä avopalveluina tarjottavien tukitoimien osalta selkeytetään ja juurrutetaan käytäntöön.

3. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua 2/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>3.3. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta</p> <p>Vastuhenkilö: kehittämisspäällikkö</p>	<ul style="list-style-type: none">• Yhdenmukaistetaan kotipalvelua ja perhetyötä tekevien työntekijöiden työalueet ja toimintamallit, jotta saadaan oman toiminnan resurssi kattavasti ja asiakaslähtöisesti käyttöön. Kotiin vietävät palvelut tuottavat myös omana toimintana jatkossa ammatillista tukihenkilötoimintaa.• Asiakaskokemusta seurataan ja palautteeseen reagoidaan konkreettisesti toimintaa muuttamalla.• Luodaan uusia toimintatapoja yhdessä linjan muiden vastuuyksiköiden ja perhekeskustoimijoiden kanssa. Huomioidaan erilaisten asiakkaiden erilaiset tarpeet mm. maahanmuuttajaperheet, vammaiset ja kehitysvammaiset lapset, eroperheet.
<p>3.4. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa</p> <p>Vastuhenkilö: lastensuojelun sijaishuollon vastualuejohtaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kehitetään ja vahvistetaan perhehoidon määrää ja laatua.• Kehitetään hoidon laatua ja sisältöä myös sijaishuollon laitoshoidossa yhteistyössä mielenterveys- ja päihdepalvelujen/sairaalapalveluiden kanssa.• Perustetaan sijaishuollon hybridi –yksikkö (YTA-tasoinen).• Vahvistetaan laitoshoitopalvelun oman palvelutuotannon osuutta. Oman tuotannon ja ostopalveluiden lopullinen suhdeosuus arvioidaan perustellusti huomioiden palveluiden kustannukset ja palveluiden turvaaminen asiakkaalle.
<p>3.6 Kehitetään ja vahvistetaan väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta</p> <p>Vastuhenkilö: suunnittelupäällikkö (HYTE) Lisätietoja: Pirhan väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma</p>	<ul style="list-style-type: none">• Huolehditaan erilaisten väkivaltamuotojen ja väkivaltatyön osaamisen lisäämisestä sisältäen konsultointimahdollisuuksien aktiivinen hyödyntäminen.• Riskinarviointi on osa hoidon- ja palvelutarpeen arviointia. Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake toimii yhtenä perustyökaluna.• Kaikki palvelulinjan työntekijät suorittavat soveltuvin osin THLn verkkokoulut ”puutu väkivaltaan” ja Barnahus.• Lapseen kohdistuneen väkivaltaepäilyn toimintaohjetta päivitetään ja sen käyttöön koulutetaan koko henkilöstö.

4. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>4.1. Asiakstarpeiden mukaista integraatiota vahvistetaan keskeisillä yhdyspinnoilla</p> <p>Vastuuhenkilö: useita (vastuulliset kuvattu toimenpiteiden kohdalla)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Laajennetaan ja juurrutetaan perhekeskusrakenteissa tapahtuva yhteisövaikuttavuustyö ja Minun tiimini –malli hyvinvointialuetasoisiksi. Vastuuhenkilö: yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskustyöstä vastaava koordinaattori.• Tarjotaan asiakastyön tekijöille kunnissa, järjestöissä, seurakunnissa ja muussa perhekeskusverkostossa toimiville monialaisen asiakastyön koulutuksia, jotka sisältävät sekä verkostoitumista että elämäntilanelukutaidon mukaisen työskentelytavan omaksumista. Vastuuhenkilö: yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskustyöstä vastaava koordinaattori.• Koordinoidaan verkostoja, jotka nostavat paikallisesta työstä nousevia ilmiöitä näkyväksi ja tekevät toimenpiteitä negatiivisten ilmiöiden parantamiseksi ja positiivisten ilmiöiden vahvistamiseksi. Vastuuhenkilö: yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskustyöstä vastaava koordinaattori.• Tuetaan eri kulttuureista tulleiden perheiden kotoutumista ja vanhemmuutta asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Vastuuhenkilö: kehittämispäällikkö.• Vahvistetaan vammaisten lasten ja heidän perheidensä kanssa työskentelevien ammattilaisten kanssa tehtävää yhteistyötä. Huomioidaan vammaisten ja kehitysvammaisten lasten erityistarpeita palveluiden järjestämisessä. Vastuuhenkilöt: kehittämispäällikkö sekä sosiaalipalveluista vastaavat palvelupäälliköt.
<p>4.2. Laaditaan palvelupolkukuvaukset asiakkaiden ja toiminnan näkökulmasta keskeisten palvelupolkujen osalta</p> <p>Vastuuhenkilö: useita (vastuulliset toimenpiteiden kohdalla)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Palvelupolkukuvausten laatiminen, niiden hyväksymis- ja juurruttamismenettely on vakioitu palvelulinjalla ja palvelukuvausten laatimisessa käytetään Pirhan palvelupolkuprosessia ja -työkaluja. Vastuuhenkilö: kehittämispäällikkö sekä sosiaalihuollon asiantuntijat.• Toimitaan yhteiskehittämisen keinoin luotaessa palvelupolkuja, jotka koskettavat kaikkia eri perhekeskukseen kuuluvia organisaatioita ja palveluita. Vastuuhenkilö: yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskustyöstä vastaava koordinaattori.• Keskeisten palvelupolkujen tavoitetasoja ja mittareita seurataan osavuosikatsauksittain / puolivuositain. Vastuuhenkilöt: sosiaalihuollon asiantuntijat.
<p>4.3. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti</p> <p>Vastuuhenkilö: palvelulinjajohtaja ja palvelulinjan johtoryhmä</p>	<ul style="list-style-type: none">• Toimitilojen käytön periaatteet jalkautetaan toimintaan, tilojen käyttöastetta seurataan ja toimitilaverkostoa muokataan saadun tiedon pohjalta.• Etäpalvelutarjonnan laajuus suunnitellaan palvelukohtaisesti, etäpalvelua tuottavat ammattilaiset koulutetaan etävastaanottopalvelun tarjoamiseen ja etävastaanottopalvelujen tarjonnan laajuutta seurataan sekä vastuualue- että tiimikohtaisesti.• Toteutetaan asiakkaiden tarpeisiin vastaavat työaikamuutokset erityisesti niissä palveluissa, joissa virka-ajan ulkopuolista palvelua ostetaan yksityiseltä palvelutuotannolta tai joissa välittömän asiakastyön osuus on pieni.

4. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin 2/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>4.4. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti</p> <p>Vastuuhenkilö: suunnittelupäällikkö</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kehitetään palveluiden laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin toimintamalli. Vastuualueilla otetaan käyttöön toiminnan laatua ja vaikuttavuutta mittaavia arviointimenetelmiä.• Asiakas- ja ammattilaispalautetta kerätään kaikilla vastuualueilla ja se toimii yhdessä toimintatietojen kanssa pohjatietona työryhmien ja vastuuyksiköiden tekemän työn kehittämiseksi.• Osallistutaan Pirhan vaikuttavuustyöhön, jota kehitetään vuoropuhelussa muiden palvelulinjojen ja tehtäväalueiden kanssa.• Osallistutaan aktiivisesti Pirhan sisällä ja YTA-alueella toteuttavaan TKKIO –toimintaan ml. Kaupin sote-aseman TKKIO –kehittäminen.• Seurataan aktiivisesti kansallisen sote-tietojohdamisen ja vaikuttavuusperustaisen ohjauksen kehittämistä ja synkronoidaan oma kehittäminen tähän työhön.
<p>4.5. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niistä tehtyjen analyysien pohjalta</p> <p>Vastuuhenkilö: ostopalvelupäällikkö</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kotiin vietävien palvelujen tuotantotapa-analyysin pohjalta tehty suunnitelma kotiin vietävien palvelujen järjestämistaparatkaisuksi on valmistunut vuoden 2026 loppuun mennessä.• Vähintäänkin palvelulinjan omana työnä toteutettu tuotantotapa-analyysi lastensuojelun laitoshoitomuotojen osalta on valmistunut kevääseen 2027 mennessä.• Laitoshoitopalvelujen oman palvelutuotannon laajentamisesitystä on tarkennettu valmistuneen tuotantotapa-analyysin pohjalta saatujen tietojen pohjalta kevääseen 2028 mennessä.• Vähintäänkin palvelulinjan omana työnä toteutettu lasten ja nuorten päihdepalvelujen tuotantotapa-analyysi valmistuu vuoden 2029 loppuun mennessä.
<p>4.3. Palvelujen alueellisesti muuttuvat tarvetiedot saadaan oikea-aikaisesti ja palvelujärjestelmän ketteryys lisääntyy palvelujen saatavuuden ja kustannusvaikuttavuuden vahvistamiseksi</p> <p>Vastuuhenkilö: suunnittelupäällikkö</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vahvistetaan tiedolla johtamisen kyvykkyyttä koko palvelulinjalla. Tiedolla johtaminen kuuluu kaikkien esihenkilöiden työtehtävään. Seurataan lapsiperheiden hyvinvoinnin tilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia yhteistyössä myös kuntien ja järjestöjen kanssa.• Palveluiden saatavuutta parannetaan laajentamalla ammattilaisten työalueita, työaikoja sekä palveluiden tuottamisen tapoja vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Sähköisten palveluiden tarjonta laajenee. Ammattilaisten käyttämien sähköisten ja tekoälypohjaisten työkalujen käyttö laajenee.• Innovaatiotyössä pyritään löytämään palvelulinjojen yhteisiä tekoälyratkaisuja, joilla voidaan tehostaa toiminnan tuottavuutta. sellaiset teknologiaratkaisut, jotka helpottavat työntekoa ja asiointia, ovat käytössä. Ammattilaisten suoraan asiakas- ja potilastyöhön kohdentuva työaika kasvaa ja tehostuu.

5. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö 1/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>5.1. Ammattilaisten työajankäytön fokus on asiakkaiden kanssa tehtävässä työssä</p> <p>Vastuuhenkilö: palvelulinjajohtaja ja palvelulinjan johtoryhmä</p>	<ul style="list-style-type: none">• Toteutetaan asiakastyötä tekevien ammattilaisten työajan seuranta säännönmukaisesti. Esihenkilöt varmistavat, että työryhmiensä kanssa sovitut toimenpiteet asiakastyön välittömän työajan osuuden kasvattamiseksi otetaan käyttöön.• Vähennetään kirjaamiseen kuluvaa työaika otamalla käyttöön tekoälyratkaisut sekä puheentunnistuspalvelu.• Eriytetään avustavat tehtävät sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilta tukipalvelutyöntekijöille.
<p>5.2. Työntekijöiden viihtyvyys, pysyvyys ja työhyvinvointi kasvavat ja niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti</p> <p>Vastuuhenkilö: palvelupäälliköt vastuussa omien vastuukokonaisuuksiensa osalta</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ammattilaisilla on kohtuullinen asiakasmäärä, selkeät työtä tukevat ohjeet, rakenteet ja johtaminen.• Kootaan ja kuullaan säännöllisesti ammattilaisten näkemyksiä suhteessa strategiaan, alueiden tilanteeseen ja asiakkaiden tarpeisiin.• Henkilöstö osallistetaan palveluiden kehittämiseen. Työntekijät ovat mukana tarpeen mukaisissa verkostoissa ja kehittämistoimenpiteiden eteenpäin viejinä osana arkea.• Esihenkilöille tarjotaan osaamista kehittämistyön eteenpäin viemisestä osana perustehtävää.• Panostetaan palvelulinjatasoisesti tuotettuun henkilöstön koulutukseen.
<p>5.3. Johtamiskäytännöt tukevat ammattilaisten työtä mahdollisimman tehokkaasti</p> <p>Vastuuhenkilö: palvelulinjan johtoryhmä</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vahvistetaan yhteistä ajatusta siitä, mitä tarkoittaa sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin, miten se viedään käytäntöön ja miten sitä seurataan.• Lähiesihenkilötyön laadun seurantaan sovitaan seurantamittarit.• Tarjotaan eri johtamisportaiden edustajille tarvittavaa täydenniskoulutusta valmentavan johtamisotteen haltuun ottamiseksi.• Tarjotaan esihenkilöille mentoroinnin mahdollisuus ja vertaistuki.

5. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö 2/2

Osatavoitteet	Toimenpiteet
<p>5.4. Luovutaan vuokratyövoiman käytöstä</p> <p>Vastuhenkilö: ylilääkäri</p>	<ul style="list-style-type: none">• Panostetaan terveyskeskuslääkärien rekrytoinnissa erityisesti nuorten parissa toimivien lääkäreiden rekrytointiin. Hyödynnetään rekrytointikoordinaattorien ja rekrypalveluiden työpanosta lääkäreiden rekrytoinneissa• Vahvistetaan palvelulinjojen välistä yhteistyötä lääkärirekrytoinnissa ja monipuolisten koulutus- ja pätevyisyyspolkujen rakentamisessa kehittämissuunnitelman mukaisesti• Tehostetaan monipuolisten ja yksilöllisesti räätälöitävien perhekeskus- ja nuorisolääkäreiden tehtävien/koulutuspolkujen markkinointia• Edistetään lääkäreiden liikkuvuutta alueella yli kuntarajojen resurssitarpeiden mukaisesti. Huomioidaan segmentointiperiaatteet universaalipalveluiden lääkäriyön järjestelyissä ja toiminnan tehostamisessa• Pyritään luopumaan psykologityön hankinnasta kehittämällä systemaattisia toimintamalleja vajetilanteeseen

6.1 Suunnitelman valmisteluprosessi

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelun järjestämissuunnitelman uudistamista valmisteltiin koko vuosi 2025. Työskentely aloitettiin tammikuussa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman maakunnallisen ohjausryhmän lähetekeskustelulla. Tällöin käytiin läpi lapsiperheiden hyvinvoinnin ja lastensuojelun tilannekuvaa yhdessä kuntien kanssa ja annettiin kunnille mahdollisuus lähteä mukaan suunnitelman valmistelutyöhön.

Yhteiseen valmistelutyöhön ilmoittautuivat aktiivisesti osallistumaan Tampere, Nokia, Pirkkala, Urjala ja Sastamala ja Valkeakoski, joiden kanssa työstiin kehittämistarpeita ja toiveita keväällä 2025. Kunnilla oli hiukan erilainen tilanne sen suhteen, olivatko parhaillaan päivittämässä omia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmiaan.

Kesän ja syksyn 2025 aikana suunnitelman valmistelu kytkeytyi tiiviisti palvelulinjan LANUPE2035 –kehittämissuunnitelman sisältöjen valmisteluun. Näitä työstiin tiiviisti palvelulinjan johtoryhmässä, vastuualueiden johtamistiimeissä, maakunnallisessa sote- ja sivistysjohtajien tapaamisessa ja muissa työryhmissä. Suunnitelmien päätavoitteet ovat yhteisiä ja ne olivat myös henkilöstöllä kommentoitavana syksyllä 2025. Pirkanmaan lapsiperheiden kommentteja kehittämisen tavoitteista kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen kyselyä.

Loppuvuonna 2025 suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet käsiteltiin hyvinvointialueen johtoryhmissä. Alkuvuonna 2026 luonnos esiteltiin ja annettiin kommentoitavaksi Pirhan valiokunnissa ja vaikuttamiselimissä, joiden kommentit on huomioitu ja sisällytetty kärkiteemojen tavoitteisiin. Poliittiseen päätöksentekoon suunnitelma on menossa huhtikuussa 2026.

Kommenttikierrosten aikana saaduista palautteista on joitakin nostoja on poimittu seuraaville dioille.

6.2 Tärkeimmät kehittämiskohteet lapsiperheiden palveluissa vuoteen 2035 mennessä

Asukaskysely (N=1380)

- Tärkeimpänä lapsiperheet pitävät sitä, että apua saa heti, kun sitä tarvitsee ja ei tarvitse jonottaa palveluun. Varhainen tuki on tärkeää.
- Lapsiperheet toivovat palveluilta joustavuutta esim. aukiolo iltaisin tai viikonloppuisin.
- Lapsiperheille on tärkeää, että palveluita on saatavilla lähellä kotoa.
- Tärkeää on myös kehittää etäpalveluja niille perheille, jotka haluavat asioida digitaalisesti.

Ammattilaiskysely (N=55)

- Moniammatillisella yhteistyöllä ja riittävillä resursseilla voidaan varmistaa asiakkaille laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut sekä lisätä palveluiden saatavuutta. Varhaisen vaiheen palvelut tärkeitä.
- Henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin panostaminen lisää henkilöstön veto- ja pitovoimaa.
- Esihenkilötyön ja johtamisen kehittäminen vahvistaa ammattilaisten työn tukirakenteita.
- Tiedolla johtamisen kehittäminen mahdollistaa palveluiden asiakas- ja tarvelähtöistä kehittämistä.

6.3 Vaikuttamiselinten ja valiokuntien nostoja kärkiteemoihin

Lasten, nuorten, perheiden ja työkäisten valiokunta 2/2026

- Painopiste varhaiseen tukeen.
- Vanhemmuuden tuki eri tilanteissa: vauva-aikana, riskivanhemmuuden tunnistaminen ja tuki, yh-perheiden vanhemmuuden tuki.
- Monialaisen yhteistyön vahvistaminen, ammattilaisten osaamisen vahvistaminen.
- Vahva perustason resurssointi ja integraatio.
- Koko perheeseen kohdentuvat palvelut.
- Vertaistuen ja yhteisöllisyyden näkökulma palveluiden kehittämisessä.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta 3/2026

- Väkivaltatyön merkitys nuorten väkivaltakierteen katkaisemiseksi.
- Koululaisten terveellisten elämäntapojen tukeminen esim. säännöllinen kouluruokailu.
- Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyön lisääminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Avohuollon ja kotiin vietävien palveluiden resursoiminen sijoitusten vähentämiseksi.

6.4 Toimenpiteiden toteutumisen arviointi

- LANUPE2035 -kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ja raportoidaan osana palvelulinjan johtoryhmän työskentelyä ja erikseen sovitusti Pirhan muissa johtoryhmissä sekä poliittisessa päätöksenteossa.
- Toimenpiteiden toteutumisessa keskeisiä näkökulmia ovat:
 1. **Seurata systemaattisesti lapsiperheiden hyvinvoinnin tilaa** osana kehittämissuunnitelman toimeenpanoa: tavoitteena on tunnistaa muutokset ja riskitekijät sekä luoda näkemystä tarvittavista toimenpiteistä.
 2. **Seurata alueellista palveluiden tarvetta, saatavuutta ja kustannuksia** kehittämissuunnitelman toimeenpanoaikana: tavoitteena on palveluiden tarveperustainen ja yhdenvertainen järjestäminen.
 3. **Edistää kunta- ja järjestöyhteistyötä** osana kehittämissuunnitelmaa: tavoitteena kehittää vaikuttavia toimintatapoja ja palveluita perheille sekä kehittää kuntien kanssa yhteistä tiedolla johtamisen mallia. Tavoitteena on myös käynnistää yhteisiä kehittämisprosesseja osana perhekeskustoimintaa ja yhteisövaikuttavuustyötä.
- Suunnitelman toimenpiteiden toteutumista raportoidaan puolivuositain Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustolle.

6.5 Suunnitelman laatimiseen osallistuneet tahot

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan johtoryhmä.
- Suunnitelman laatimiseen on osallistettu useissa eri vaiheissa palvelulinjan palvelupäälliköitä. Koko palvelulinjan henkilöstökysely tärkeimmistä tavoitteista.
- Lanupen henkilöstö, muut palvelulinjat ja eri tehtäväalueet sekä sivistysjohtajat ovat vaikuttaneet suunnitelman sisältöön antamalla valmistelussa olleesta suunnitelmasta kirjallista ja suullista palautetta.
- Kuntien hytetyön vastaavien henkilöiden toimittamat kommentit ja kuntayhteistyö.
- Pirkanmaan lapsiperheiden ajatuksia on koottuna osana sähköistä asukaskyselyä.

Suunnitelman on koonnut ja toimittanut Marianne Aalto-Siira.

Liitteet

LIITE 1: Pirhan strategia

Visio

Pirkanmaalaiset saavat oikeat palvelut oikeaan aikaan

Strategian
kärjet

Tärkeintä
ihminen

Vaikuttavat
palvelut

Hyvinvoivat
työntekijät

Toimiva
yhteistyö

Missio

Sinun hyvinvointisi on yhteinen tehtävämme, olemme sinua varten

Arvot

Ihmisläheisyys

Luottamus

Vastuullisuus

Yhdenvertaisuus

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

LIITE 2: organisaatiokaavio

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Palvelulinjajohtaja
Titta Pelttari

Vastuualueet

Neuvola ja kehitystä tukevat palvelut

Vastuualuejohtaja
Tarja Soukko

Opiskeluhoolto ja mielenterveys- ja päihde-palvelut

Vastuualuejohtaja
Marja Nurmi-Vuorinen

Perhepalvelut

Vastuualuejohtaja
Terhi Huttunen

Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut

Vastuualuejohtaja
Hanna Lähteenmäki

Lastensuojelun sijaishuolto

Vastuualuejohtaja
Hanna Harju-Virtanen

Johtamisen tuen palvelut

Yli lääkäri
Tuire Sannisto

HYTE-tiimi
Mari Lahtinen

Vastuuyksiköt

Neuvola- ja kehitystä tukevat palvelut

Anni Remahl
Johanna Vuoriaho

Opiskeluhoolto

Heidi Härmä
Sirpa Tikka
Niina Pirinen

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Piia Niinikoski

Asiakas- ja perheohjaus

Anna-Maija Syrjä

Palvelutarpeen arviointi

Mari Järvensivu

Kasvatus- ja perheneuvonta

Ulla Mutikainen

Perheoikeudelliset palvelut

Teija Virtanen

Kotiin vietävät palvelut

Marja Olli

Sosiaalityö- ja ohjaus

Kaisu Heikkilä
Katja Sipiläinen

Lastensuojelun asiakasohjaus Luotsi

Perhetukikeskukset
Heli Fogelman

Perheryhmäkoti
Satakieli

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Vuoden 2025 toimintakate 259 M€

Toimintamenot TOP3:

Palvelujen ostot 137 M€

Henkilöstökulut 117 M€

Vuokrakulut 15 M€

Toimintatuotot 12 M€.

Vakituisen
henkilöstön
määrä n. 1900 htv

LIITE 3: Koulu-terveyskysely: terveelliset elämäntavat

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 tytöt	v. 2025 pojat
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaista	41 %	31 %	42 %	31 %
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	51 %	51 %	52 %	54 %
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	38 %	38 %	41 %	36 %
Ei syö aamupalaa joka arki-aamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista	29 %	25 %	27 %	25 %
Ei syö aamupalaa joka arki-aamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	45 %	34 %	47 %	38 %
Ei syö aamupalaa joka arki-aamu, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	56 %	48 %	56 %	51 %
Ei syö aamupalaa joka arki-aamu, % lukion 1. ja 2. asteen oppilaista	37 %	32 %	41 %	37 %
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	43 %	30 %	48 %	34 %
Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilaista	55 %	36 %	53 %	36 %

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 tytöt	v. 2025 pojat
Käyttää alkoholia viikoittain 8. ja 9. luokan oppilaista	2 %	5 %	1 %	3 %
Käyttää alkoholia viikoittain, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	6 %	13 %	5 %	8 %
Käyttää alkoholia viikoittain, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	3 %	5 %	1 %	5 %
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista	7 %	9 %	4 %	8 %
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	22 %	18 %	15 %	14 %
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	9 %	10 %	5 %	9 %
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa % 8. ja 9. luokan oppilaista	29 %	23 %	30 %	24 %
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h viikossa, ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	43 %	33 %	45 %	33 %
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa korkeintaan 1h vapaa-ajalla, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	31 %	21 %	27 %	19 %

Mittarit: Koulu-terveyskyselyn indikaattorit. **LOS:** Art 24 Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa.

LIITE 4: Kouluerveyskysely: mielen hyvinvointi

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 Tytöt	v. 2025 pojat
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % 4. ja 5. luokan oppilaista	8 %	7 %	8 %	9 %
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % 8. ja 9. luokan oppilaista	7 %	8 %	6 %	8,5 %
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	5 %	4 %	4 %	4 %
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	2 %	2 %	1 %	2 %
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus % 8. ja 9. luokan oppilaista	34 %	8 %	34 %	7 %
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	31 %	6 %	35 %	8 %
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	30 %	7 %	27 %	6 %
Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu % 8. ja 9. luokan oppilaista	33 %	11 %	31 %	10,2 %
Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, ammattioppilaitoksen 1. ja 2. luokka	28 %	9 %	22 %	10 %

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 Tytöt	v. 2025 pojat
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista	17 %	13 %	-	-
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana % 8. ja 9. luokan oppilaista	17 %	9 %	17 %	8 %
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	15 %	6 %	15 %	7 %
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	11 %	4 %	9 %	5 %
Käynyt koulupsykologilla lukuvuoden aikana % 8. ja 9. luokan oppilaista	16 %	6 %	15 %	7 %
Käynyt koulupsykologilla lukuvuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	15 %	5 %	15 %	6 %
Käynyt koulupsykologilla lukuvuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	15 %	5 %	14 %	5 %

Mittarit: Kouluerveyskyselyn indikaattorit, palvelulinjan toimintaindikaattorit **LOS:** Art 24 Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa

LIITE 5: Kouluterveyskysely: osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Lasten ja nuorten hyvinvointi-indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 tytöt	v. 2025 pojat
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista	5 %	3 %	5 %	3 %
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	20 %	9 %	17%	6 %
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	26 %	9 %	19 %	6 %
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	21 %	9 %	15 %	7 %
Ei yhtään hyvää ystävää, % 4. ja 5. luokan oppilaista	1 %	1 %	1 %	1 %
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista	9 %	10 %	7 %	8 %
Ei yhtään läheistä ystävää, % ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	7 %	8 %	6 %	7 %
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	7 %	10 %	6 %	7 %

Lasten ja nuorten hyvinvointi-indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 tytöt	v. 2025 pojat
Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla, % 8. ja 9. luokan oppilaista	38 %	25 %	33 %	30 %
Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla, % 8. ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	32 %	16 %	20%	14 %
Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	24 %	15 %	14 %	14 %
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista aikuisten kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	62 %	61 %	55 %	56 %
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista aikuisten kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	43 %	51 %	50 %	50 %
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista aikuisten kanssa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	52 %	56 %	63 %	62 %
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista aikuisten kanssa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	53 %	56 %	66 %	64 %

Mittarit: Kouluterveyskyselyn indikaattorit, **LOS:** Art 12. Lapsen oikeus esittää näkemyksensä ja saada ne huomioon otetuksi

LIITE 6: Kouluterveyskysely: turvallinen kasvuympäristö

Lasten ja nuorten hyvinvointi-indikaattori	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 tytöt	v. 2025 pojat
Kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttöä vuoden aikana, % 4. ja 5. lk	11 %	7 %	13 %	9 %
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % 8. ja 9. lk	45 %	12 %	32 %	12 %
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	50 %	8 %	36 %	8 %
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	49 %	8 %	32 %	8 %
Kokenut vanhempien tai huolta pitävien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista	14 %	16 %	12 %	13 %
Kokenut vanhempien tai huolta pitävien aikuisen taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	15 %	9 %	10 %	6 %
Kokenut vanhempien tai huolta pitävien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	10 %	5 %	6 %	3 %
Kokenut vanhempien tai huolta pitävien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	9 %	5 %	6 %	3 %

Lasten ja nuorten hyvinvointi-indikaattori	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2025 tytöt	v. 2025 pojat
Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempien kanssa asioistaan, % 4. ja 5. luokan oppilaista	3 %	2 %	3 %	2 %
Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempien kanssa asioistaan, % 8. ja 9. luokan oppilaista	10 %	5 %	9 %	4 %
Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempien kanssa asioistaan, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	10 %	5 %	7 %	4 %
Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempien kanssa asioistaan, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	10 %	8 %	6 %	3 %
Ei ole päässyt koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, % käyntiä tarvinneista 8. ja 9. luokan oppilaista	8 %	14 %	3 %	18 %
Ei ole päässyt koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, % käyntiä tarvinneista ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	6 %	10 %	5 %	11 %
Ei ole päässyt koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, % käyntiä tarvinneista lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	9 %	11 %	3 %	8 %

Mittarit: Kouluterveyskyselyn indikaattorit **LOS:** Art 6. Oikeus elämään ja kehittymiseen, Art 19. Lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä

LIITE 7: Lapsiperheiden sosiaalityö ja arviointityö

- Lastensuojeluilmoitukset käsitellään pääsääntöisesti palvelutarpeen arviointiryhmissä.
- Osa ilmoituksista tehdään lapsista, joilla on asiakkuus jo entuudestaan. Tällöin lastensuojeluilmoituksen käsittelee lapsen omatyöntekijä.
- Kaikista uusistakaan ilmoituksista ei käynnisty palvelutarpeen arviointityötä, vaan yksinkertaisissa ja selkeissä asioissa voi riittää ensimmäisen 7 arkivuorokauden aikana tehty nopeampoisempi arviointityö.
- Palvelutarpeen arviointiimejä on yhteensä 8 kpl ja ne osin ylittävät kuntarajat.
- Organisaatiomuutoksen myötä sama työntekijä työskentelee perheen kanssa sekä sosiaalihuoltolain että lastensuojelulain mukaisen asiakkuuden aikana.
- Tavoite on, että asiakkaan kanssa luodaan luottamuksellinen työskentelysuhde vähentämällä työntekijävaihdoksia. Yhteistyön tekeminen helpottuu muiden lapsen ja perheen kanssa työskentelevien kanssa, kun työntekijä ei vaihdu.
- Asiakkuustiimejä on yhteensä 16 kpl.
- Hyvinvointialueella vahvistetaan omaa sijaishuoltopalvelua.

LIITE 8: Lastensuojelun valtakunnallinen tilanne

- Valtakunnallisesti mitattuna sijoitettujen lasten lukumäärä on pysynyt viime vuoden samanlaisena.
- Kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna koko maassa yhteensä 17 100 lasta. Kaksi kolmasosaa (11 300), sijoitetuista oli huostassa. Huostaanotto on pitkäaikaisin eri sijoitusperusteista.
- Uusia huostaanottoja tehtiin viime vuonna 1 750. Vuosittain lopetetaan noin 6 prosenttia huostaanotoista. Sijoitettujen lasten ja sijoitusvuorokausien määrät ovat edellisten vuosien tasolla.
- Sosiaalihuoltolakia uudistettiin kymmenen vuotta sitten ja tarkoituksena on panostaa erityisesti varhaiseen tukeen. Tavoite ei ole toteutunut riittävästi tai palvelut eivät ole olleet tarpeeksi tehokkaita, koska sijoitettujen lasten määrä ei ole missään vaiheessa merkittävästi vähentynyt.
- Myös kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Kiireellisesti sijoitettuna oli 0,5 prosenttia lapsista. Kiireellisesti sijoitettuna olleista lapsista 28 prosenttia otettiin huostaan myöhemmin saman vuoden aikana.

LIITE 9: Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen strategista ohjausta. Valtakunnalliset tavoitteet on otettava huomioon hyvinvointialuestrategiaa laadittaessa.

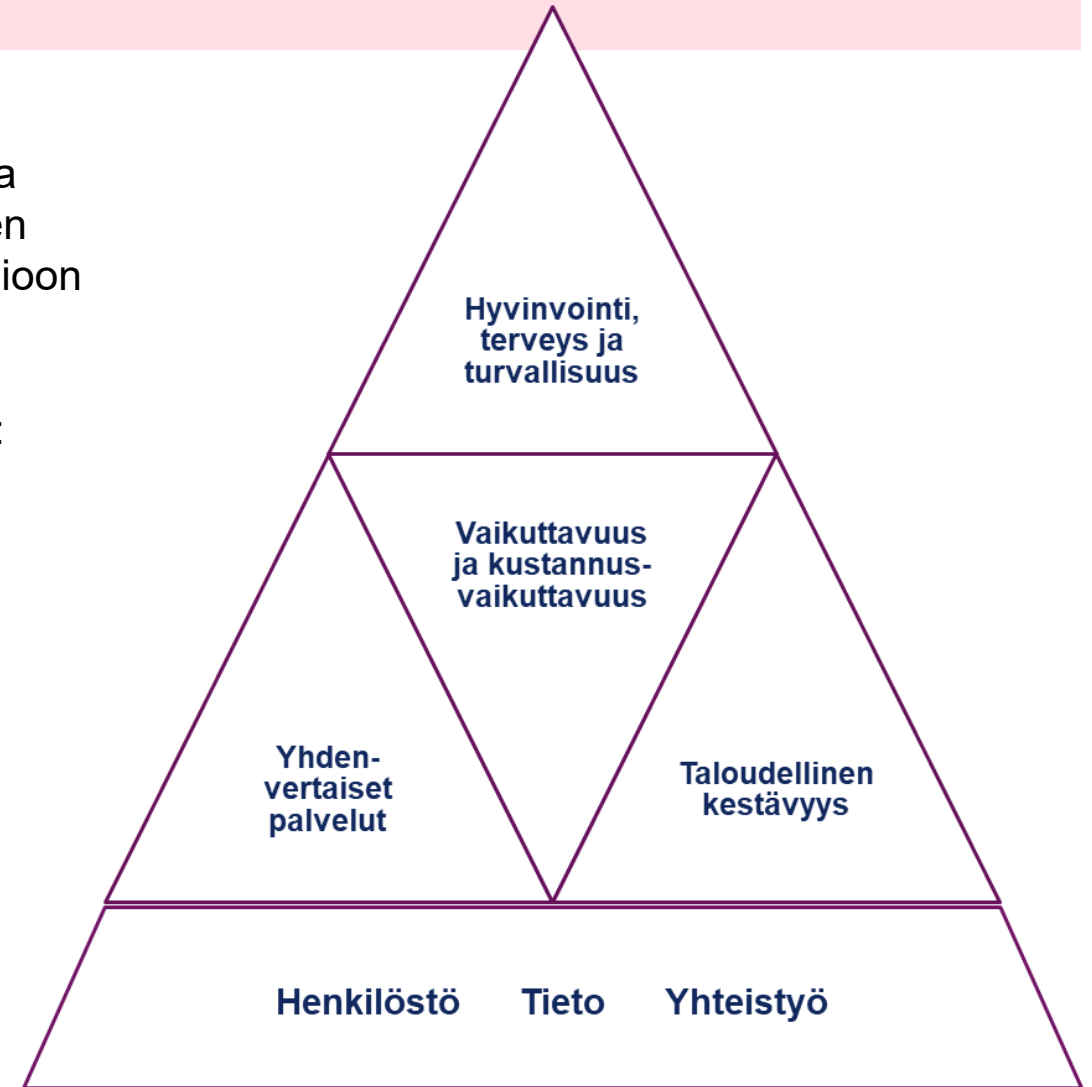
Toimintaa koskevat tavoitteet kuvaavat tavoiteltuja lopputuloksia:

- Väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
- Yhdenvertaiset palvelut
- Taloudellinen kestävyys

Toimintaedellytyksiä koskevat tavoitteet kuvaavat tavoiteltujen lopputulosten saavuttamisen edellytyksiä:

- Hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö
- Laadukas tieto
- Toimiva yhteistyö

Kaikessa hyvinvointialueiden toiminnassa, johtamisessa ja ohjauksessa tulee painottaa vaikuttavuusperustaisuutta.

LIITE 10: Lastensuojelun sosiaalityön henkilömitoitus

Tiivistelmä

Enimmäisasiakasmää..

Asiakaskeskiaivot

Sosiaalityöntekijäres..

Kuvioita

Lukumääriä

Käsitteet

Koonti-indikaattori

Aloitettu 7 arkipäivän kuluessa, osuus

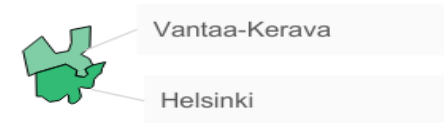
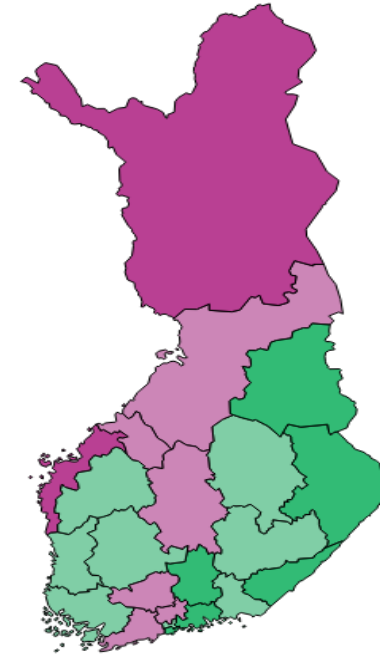
Valmistunut 3kk aikana, osuus

Asiakaskeskiaivo arvo, lkm

Asiakasmäärän ylitykset, osuus

Lastensuojeluasioiden käsittely lainmukaisten aikarajojen ja asiakasmäärien raameissa, lokakuu 2025

	Aloitettu 7 arkipäivän kuluessa, osuus	Valmistunut 3kk aikana, osuus	Asiakaskeskiaivo arvo, lkm	Asiakasmäärän ylitykset, osuus
Etelä-Karjala	99	98	17	0
Helsinki	100	99	27	0
Itä-Uusimaa	98	100	22	0
Kainuu	99	98	28	0
Pohjois-Karjala	99	99	27	0
Päijät-Häme	100	92	27	0
Etelä-Pohjan..	99	97	28	19
Etelä-Savo	98	89	27	9
Kymenlaakso	98	97	25	3
Pirkanmaa	100	93	21	12
Pohjois-Savo	98	83	27	3
Satakunta	93	93	23	0
Vantaa-Kerava	98	87	28	4
Varsinais-Suo..	96	92	27	3
Kanta-Häme	87	83	26	7
Keski-Pohjan..	84	80	22	24
Keski-Suomi	89	79	28	0
Keski-Uusimaa	94	93	28	7
Länsi-Uusimaa	88	80	26	11
Pohjois-Pohja..	90	77	26	7
Lappi	89	93	29	24
Pohjanmaa	89	47	28	30

Lähde: Suomen virallinen tilasto, Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus. THL.

LIITE 11: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelun järjestämissuunnitelman raportointi

Osatavoitteet	Eteneminen / saavutukset (viimeinen 6 kk)	Toiminnan painopisteet (tuleva 6 kk)	Haasteet, riskit tai päätöstä vaativat asiat	Eteneminen
Tavoitenumero (esim. 2.2.)	•	•	-	Etenee suunnitellusti
Tavoitenumero	•	•		Etenee suunnitellusti
Tavoitenumero	•	•		Etenee suunnitellusti

Lähteet

- Finlex, hyvinvointialueen palveluiden järjestämistä ohjaava lainsäädäntö, lastensuojelulaki, sosiaalihuoltolaki, terveydenhuoltolaki
- [Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia 2026-2029.pdf](#)
- [FinLapset 2025](#)
- Kansallinen Sote2040Visio [Microsoft PowerPoint - STM kp Niemi 30.10.2025 final.pptx](#)
- [Kouluterveyskysely 2025](#)
- Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia
- Sote tietopohja [Sote-tietopohja – THL](#)
- THL, Johdon strateginen tilannekuva [Johdon strateginen tilannekuva – THL](#)
- THL: Järjestämisen tavoitteet ja mittarit – THL
- THL: Seurannan, arvioinnin ja ohjauksen ydintieto
- Tampereen kaupunkiseutu. Väestö 2040 -tulevaisuustarkastelu: Loppuraportti.
- T-Media. Kaupunkien Vetovoima & Pitovoima -tutkimus 2025.
- Valtioneuvosto. Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029.

Keskeiset lait ja kansallinen ohjaus

[Lastensuojelulaki](#)

[Sosiaalihuoltolaki](#)

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki](#)

[Terveydenhuoltolaki](#)

[Perusopetuslaki,](#)

[Varhaiskasvatuslaki,](#)

[Nuorisolaki](#)

[Vammaispalvelulaki](#)

[Laki hyvinvointialueesta](#)

[Kuntalaki](#)

[Tasa-arvolaki](#)

[Yhdenvertaisuuslaki](#)

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä](#)

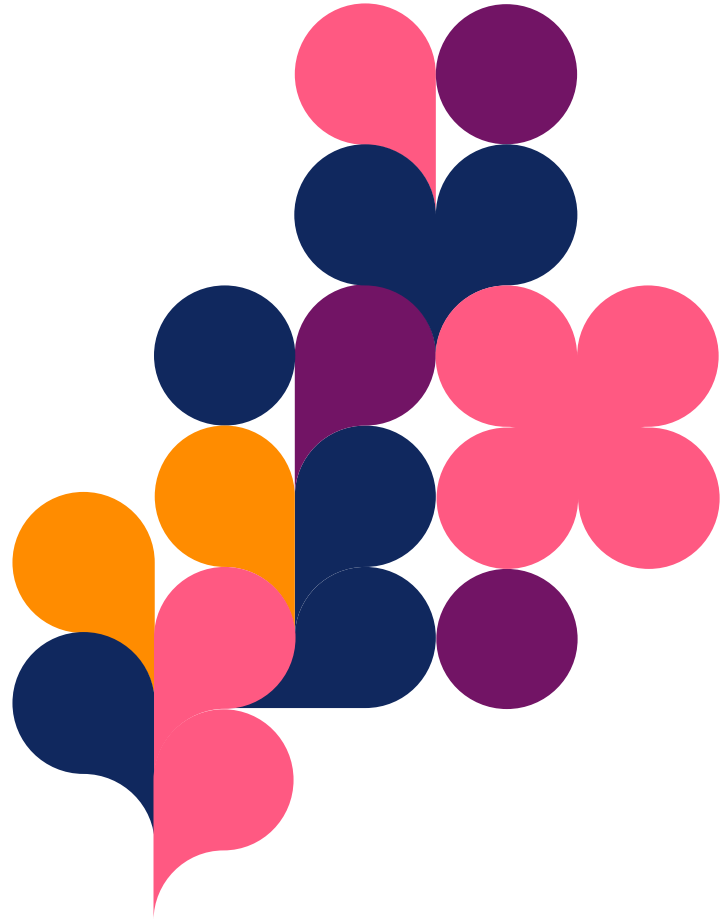
[YK:n Lapsen oikeuksien sopimus](#)

Kansallinen [Lapsistrategia](#)

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Hyvinvointisuunnitelmat

- [Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma](#) (pdf)
- [Pirkanmaan alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma](#) (pdf)
- [Pirkanmaan hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma](#) (pdf)
- [Pirkanmaan hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma](#) (pdf)
- [Pirkanmaan hyvinvointialueen neuvolasuunnitelma](#) (pdf)
- [Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#) (pdf)
- [Pirkanmaan hyvinvointialueen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma 2024 - 2026](#) (pdf)

Yhteystiedot

Marianne Aalto-Siira, suunnittelupäällikkö

Marianne.aalto-siira@pirha.fi

